

העולם הזה

השבועון המצויד
ל אינפורמציה

מס. 702 / שנה 14 / ר' ניסן תשי"א / 12.4.1951

המחיר
100
פרוטה

בזמן שאינדוס המהירה עלה גם לפי חישור כי הממשלה, שאישה העלאת במשכורות ותוספות יוקר, ומכירתן שמאחורי נשים אלו אין כל גוף ציבורי או פוליטי, שיעלה את בעיותיהן — היא נשארת ללא פתרון.

לאה ר, רמת גן

בזו עיני ראתי

עתלית

לפני כמה שבועות נסעתי אשח זקנה במאסף של אגד מחיפה לתל-אביב. בחזרה צעירה, כנראה בת הזקנה, הזכירה לה, ברגע שהנהג התכוון לנסוע: „אל תשכחי, בעתי לית“.

בבת גלים נגשה הזקנה לנחג בשאלה: „אדוני הנהג, כאן כבר עתלית?“ „עוד הרבה זמן, גברתי, ענה הנהג. כעבור כמה דקות, שוב אותה שאלה. „האם כבר הגענו לעתלית?“

„גברתי“, ענה הנהג, „שביבס“ נחתה, אלמדאני. אני כבר אזכיר לך כשנגיע לעתלית.“

סמוך לזכרון יעקב, חבט הנהג במצחו — הוא שחזר לחזקו לאשה. עזר את המי כונית, הסביר לנוסעים שעליו לחזור לעתלית. בתחנת עתלית, פנה לאשה הזקנה: „הנה גברתי, כאן עלי לרדת. זהו עתלית.“

הגברת שלפה בשקט כדור מי ארנק, בלעה אותו. אחר כך פני תה לנהג בחיוך רחב: „תודה רבה לך, אדוני הנהג, אבל אני אני צריכה לרדת בעתלית. בתי רק אמרה לי, שלא אשכח לבלוע את הכדורים האלה. את הראשון היה עלי לקחת כשנגיע לעתלית.“

הקורא אמנן ריטר, כפר אתא, זוכה בפרס של 1 ליי.

מודעות וכסף

עתונות העולם אינה יכולה להתקיים בלי מודעות: אסילו הריידס דיגסט נאלץ אחרי 25 שנות קיומו, לקבל מודעות כדי לאון את תקציבו. אני רואה כל מודעות בשבועונכם! האין אתם עושים זאת? האם אין מישור התומך בכך? או שזהו סוד המערכת?

יעקב שטרן, קרית חיים
הסוד הוא שקוף: העולם הזה השתדל להגל מהעלוא נוספת של מחיר העתון. עט גל ההעלואות האחרון, מהגדול מספר המודעות בעתון. הפתרון: העתון עובד בלי רווחים.

הטוב והרע

בכל שורה, בכל מאמר, יש איזו שהיא התקפה על הממשלה. עד עתה כתבתם את כל הרע שישנו במדינתנו, אולי זה עדיין אינו הכל. אבל דברים טובים, מעשים טובים, את זה אינכם יכולים להזכיר, מסי תבר שהכל כאן (במדינתנו) רע.

מרדכי כהן, ירושלים
הקורא כהן פורץ: בגלילות העולם הזה ימצא את הרע לא פחות מן הטוב.

המלחמה בעיני הערבים

השתוממתי מאד בקריא בהעולם הזה (695) את מכתבו של עיסה אל נצראוי, איש נצרת. הגעתם למצב נחמד ואידיאלי של „שכח את אשר עשה לך העמלקי“. פרסמתם מכתב זה, שפירושו שיבוש והדמית קרנו של המצביא העלוב פאוזי אל-קאוקגלי. חרפה גדולה היא, שבכנסת הראשונה של מדינת ישראל יושב בא כחם של אותם הערבים, שלפני זמן לא רב ביותר נשאו עיניהם אל חל אביב ובנותיה.

ז'אן ד', אש, ירושלים.

השפלת כשרון האריב מאתמול משפילה גם את הישג החיילים שניצחונו. בכפרו בשחי זכויות לאזרחים הערבים, כופר הקורא אש במגילת היסוד של מדינת ישראל.

הכתובת: ת"א לילנבלום 12, טל. 66785/האחראי: מ. שיף / המו"לים: אברהם גורדון / ושלום כהן / דפוס מ. שהם, טלפון 2239 / דפסה פלס בע"מ.

הנפט: מדך המרחב
בתמונה מתקני הנפט הערבי, (העולם הזה 701) הראיתם אוירון של חיל האוויר הישראלי. כיצד הגיע האוירון לאבאדן? **יחיאל שפירא, גבעתיים**
האוירון לא הגיע לנפט — הנפט הגיע לאוירון. התמונה מראה את בתי הזיקוק בחיפה.

ח. נ. מ.

ברכתי למערכת העולם הזה, שהיתה היחידה שהעזה לתת פרסום אוביקטיבי ל"חברת הנוער המתלבט" (העולם הזה 701). לדעתי הגיעה השעה לתאר בגלוי את ה"עיה המינית, למצוא לה פתרון.

פנחס לוי, חיפה
הכל בסדר. אבל דבר אחד שכחתם להזכיר: האם אתם בעד פתיחת בתי-בשרות ממשלתיים בארץ, או נגד?

עודד ירח, רחובות
העולם הזה חושף בעיה, אינו מחווה עליה דעה.

לדעתי יכול הנוער להתלבט על 30 שורות, אין לו צורך בטור שלם ומעלה בעתונכם.

דא-נוער, רחובות
העולם הזה מילא את חובתו, שגילה שעוריה מסמרת שער: בעצם תקופה של קיבוץ גלויות, סכסוכים על הגבול, כשהנוער נקרא לשרות האומה בעשרים ש"חיים, מתלבטים להם צעירים חסרי אחריות, מחפשים פורקן לרגשות שפלים. מקומם באמת בבית-בשרות.

ישראל ש, גדי-עז
אם הבחורים המתלבטים והבודדים מחפשים באמת בת-זוג, הרי הכתובת היא משרד הרבנות, לא בית-בשרות. עוד ישנן בחור רות, שאינן זקוקות לזירת לוקסוס כדי להנשא.

אחת מהן, תל אביב

גליון מס. 701

אני מתפלא למהירות ההדפסה של עיתון כס. בגליון האחרון (701) נדפסה תמונה בשער, בה גברת המחזיקה בעתונכם של אותו יום, וגם הצילומים על הכנת העתון. התמונה האחרונה מראה, שהעתון כבר נמצא בקיוסק, בטרם נגמרה ההדפסה. איך עורכים בזריזות כזאת את התמונות?

ישראל סטושבסקי, תל אביב
סוד המערכת.

עינית בעתון 5 ימים, ועדיין לא הצלחתי לפתור את החידה הגדולה: האם

גמ' וז' קודם את הדפסת העתון, אח"כ צילמתם אותו, ושפתם את הצילום בתוך אותו עתון, או השד יודע מה?

דוד גורן, ירושלים
מי קדם למי: התרנגולת הראשונה או הביצה הראשונה?

אני באמת מאמין, שלא תשארו בלי פרנסה. אם לא יהיה גיר לעתון, תוכלו לפתוח זירה-טורן, להתחרות ביוקי הקוסם.

ישראל דרביץ, חיפה
הלהטים הדרושים כיום להבטיח ניר לעתון הופכים כל עורך לקוסם.

נשי חיים

אחרי שהעליתם את בעית הנכים, את בעיות משפחות החללים, עליכם להעלות את בעית נשי החיילים שברשות חובה, שלא מצאה את פתרונה, וכנראה גם שלא תמצא, עד אשר לא יבוא עוד מי שהוא שירם את קולו.

אשת חיל בשרות חובה מקבלת 16.500 ל"י ל"י לילד. תמיכה זו, שאישה לפני למעלה משנתיים בכנסת, שגם או לא איפשרה קיום מינימלי, נשארת היים

העורך:
מורי אבנרי

עורך מעשה:
ש ל ו מ כ הן

עורך דאפי:
ר ו ש

חברי המערכת:
דב איתן, מיכאל אלמ, יחיאל כשן, ניצה נב, נורית לכיא, רפאל פלג, איתמר עילם, יעקב ציל

עורך הסגנון:
י ע ק ב א ש מן

סופרי-חוק:
חוארד גורדון, מנסי בייקובס, דנת דיני, אהרן דומניץ, סלים מנצור

העולם הזה

השבועון המצויר לאינפורמציה המערכת והמנהלה:
רח' לילנבלום 12, תל-אביב
ת. ד. 136, טלפון (אבני) 66785

2014 י"ד

ראוי להזכיר שאת המחסום בעין-חוצוב עברנו בעזרת קבלה ממשלתית על תשלום דמי רישון לרדיו. למרות שהאופנוע לא נבדק על ידי „רשות מוסמכת“, נשא, ללא לחי מכונית משא, שני נוסעים, מטען כבד, שכלל פחי יות שמן, בנזין, אוכל, שמיות, בגדים כבדים, אוסף ניכר של חלקי חילוף ומכי שירים, שלמולנו לא היו דרושים במשך הנסיעה. עברנו את המרחק ירושלים-אילת ב 13 שעות, כולל נסיעה, ברוב הדרך, על פני דרכים משובשות והפסקות שונות, בעיקר לשם פשיטת הבגדים הכבדים עם התגבר החום בבקר, לבישתם מחדש לפנות ערב.

בואדי גירפי ארעה התאניה השניה ב" דרך ובראשונה שק' ענו בשלולית מים תת-קרקעית בואדי מלח, בתחילת המ"ס, כשהתהפכנו בקפיצה מעל למד-רגה בואדי. לפי התכנית, היינו צריכים לעלות דרך נקב עראב. אולם איבדנו בערבה את המפה, ועל כן חזרנו דרך מעלה עקרב, בדהיה מסורפת —

שינינו נקשו מקור — דרך דהריה וחברון (שבתחנת הבניין שלה נגנבו מאתנו זוג כפפות, תרמיל וזורה ראשונה); הצלחנו לחזור לירושלים 40 שעות אחרי צאתנו. מהדרך נכנסנו ישר למסעדה הקואופרטיבית. פרצופינו המכוסים שכבה עבה של ליס עוררו שאלות. ברוך פת סיפר לקבוצת מפקדי הנהג, שבאנו מאומ-יראשאר. ה" עורך ויכוח כללי על זהותו של המקום, החלט פה אחד על ידי הידענים, שזהו כפר ליד פתחת-קוה.

על כל פנים ברצוני לשלוח לכם מלת עדור על קחתכם לידכם את היזמה בשה האופנועים בארץ. נקיה שרמת הרכיבה תעלה על ידי כך, שמראה החרפה של אופנועים בלתי מתאימים, טעוניהם פנסים, תי קים, צעצועים, כשרגלי רוכביהם בועטות ונשרכות על האדמה, כפי שראינו בתחרות גביע שועלי שמשון, לא יחזור במרוצי השדה הבאים.

אופנועים בעלי דם הרפתקני יקראו תאור זה בקנאה. כמו בכל השטחים, באו גם כאן המיבצע המתוכנן, המחושב לפרטיו, כדי למנוע תאונות, תקלות, שיבוש לוח הזמנים, במקום מעשה-הבראשית הספינטני, המה-איכפתי בכל זאת, יש לקוות שקבוצת ה" אופנועים ובנות-זוגם, ששירשו עד יום שישו זה, וכן המלחים המעטים, ששירשו לנסוע במכונית המשא, ירגישו משהו מן האווירה ההרפתקנית, האופפת עדיין מסע כזה, אף שאינו מוצא עוד את אילת ב" תוליה.

חלילה

חלילה

חלילה

חלילה

חלילה

חלילה

חלילה

חלילה

חלילה

חלילה

הרעיון לארגן כסע אופנועים אילתה צץ עוד בשעת התחרות על גביע שועלי שמשון, כשנודענו יחד חובבי אופנועים מכל רחבי הארץ, שקוננו על התנוונות ספורט זה. ככל ספורט הכרוך במרחקים, סובלת האופנוענות מן הצרה היסודית של מדינת ישראל: חוסר מרחב. החליטו איפוא הרוכבים: נרד יחד דרומה, אל המרחב הפתוח היחיד של המדינה.

סברו האופנועים, שהם מגלים את אמר ריקה, שיורדים הם למסע בתולין. עד שרא משה לודר, מהנדסים תל-אביבי, שהעמידם על טעותם. כותב לודר במכתב להעולם הזה:

„אם אמנם מאמינים אתם, כי מסעכם לאילת הוא מבצע בתולין, עלי לאכזב אתכם. אילת איבדה את בתוליה לפני שלוש שנים, ואני, עבדכם, אשם בכך.“

בחדש פברואר 1947 יזמנו, קבוצה בת שלושה רוכבי אופנוע ירושלמיים, מסע תיור בגב עד אומ-יראשאר; לשם כך ערכתי, ביום 27.2, מסע סיור עם נחום שושני ז"ל.

יצאנו מבית הכרם עם שחר, נסענו בערפל כבד דרך חברון עד באר-שבע. באותו יום הסתיימו שם, כידוע, כל הכי בשים; דרומה או מורחה נמשכו דרכי עפר בלבד. המשכנו לראש-זוויה, אולם שוטרים כושיים מתל-איל-מלח ניסו לחסום בפנינו את הדרך. על כן לא חזרנו מהראש לבי-ראל-משא, מקום שהסתעפה אז הדרך למעלה עקרב, אלא נסענו בקו ישר דרו' מה לכורנוב, שאלה הגענו לאחר תלאות מרובות, לאחר שנאלצנו לסתום כמה נקיי קים בגושי עפר על מנת לעבור. לאחר שתיירו את מעלה עקרב, חזרנו ירו' שלימה באותו יום.

מיד לאחר זאת הוטל המצב הצבאי המ-פורסם, הנסיעה נדחתה עד יום 24.3, ולב-סוף השתתפתי מה לבדי, בלויית ברוך פת ז"ל, כנוסע.

יצאנו בלילה מירושלים. עם אור הבקר יצאנו מנבטים, נסענו במהירות לעבר אי-יראשאר. ימים מופסדים קודם לכן. ירדו גשמי זעף, הדרכים היו במצב מצוין, כאי-לו ופתחו. יצאו מכלל זה תחתיות ה" דיות, מעלה העקרב, שהיה באותו זמן מצויה חלוקי חצץ, שהתגלגלו מתחת ל-גלגלים, גרמו לעורקי המצח והרקות להת-קם במהירות יו"ת גדולה מהאופנוע.

לאחר שחלפנו בדרך מל-שלושה אר-טובוסים, שנשאו מטען של סטודנטים, שהתעכבו בגלל הגשמים בדרכם חזרה, הג-ענו למסחתי ראה מאומ-יראשאר. שם לנו.

ה ש ע ר

חוק הוא בצבא: טיפוסים הפוכים נמשכים דוקה זה לזה, יוצרים זוגות משונים ביותר. קיקי (רוזנבלט) ויהודית (בן-אמון) הם זוג משונה שכזה. קיקי גיגנית, יהודית שחורה. קיקי גולדה הולנד, משפחתה של יהודית באה מיוון. התכונות המשותפות: שתיהן בנות 19, שתיהן למדו ריקוד; קיקי אצל אירנה גטרי, יהודית אצל אלה זבלון.

קיקי ויהודית הכירו זו את זו במחנה האמנים של ח"ן, לפני 7 חודשים. כשגילו את חלומן המשותף — להיות רקדניות מפורסמות — נתקשרו יחד, עברו יחד לגדי-ע. מדוע הן עציבות בתמונה? מי יודע. יתכן שמתחשק להן לרקוד (קשה לעשות זאת במחנה), יתכן שזה סתם מצב רוח. בתמונה השניה, מן הסתם, תצחקנה.

שפירסם המפקד האמריקאי הלפטונט-גנרל, מסיו רידג'וויי, לפני חודש, את הפקודה ל"מבצע קטלן". אישר רשמית את המצב הקיים זה מכבר בארץ ההרוסה למחצה: המלחמה התנוונה לחלוטין. אמר הגנרל: מטרת הפעולה אינה לכבוש שטחים, לתפוס עמדות איסטרטגיות. המטרה אחת: להרוג מספר גדול ככל האפשר של חיילי האויב.

אותה שעה פירסם עתון אמריקאי קאריקטורה של חייל אמריקאי, מגודל זקן, כסוף זקנה, חוצה את קו הרוחב ה-38. שני קוריאים בגיל העמידה מסתכלים בו. אומר האחד לשני: איני יודע מדוע הוא עושה זאת. אולם כך הוא עושה עוד מאז נולדתי.

בדבריו של מאקארטור המפורסר: המלחמה הגיי-עה לשלב קפאון תיאורטי. שום צד אינו יכול לחלום להנחיל תבוסה מכרעת למתנגדו, לגרשו מאדמת קוריאה. שום צד גם אינו יכול לנטוש את המערכה האבודה.

תנועת גומי מוזרה. כיצד נוצר מצב זה? בימים השחורים לאמריקאים, בדצמבר 1950, עת נסו מנוסת-בהלה לפני צבאות הפלישה של מאו צה-טונג, פירסם מאקארטור מספרים אגדתיים על כוח הסינים. הוא דיבר על חצי מליון, מליון, מליון וחצי חיילים — בעיקר כדי לעורר את הציבור האמריקאי להכריח את הנשיא להכריז מצב חירום. גורל הודעות אלה היה כגורל שאר ההודעות של הגנרל הוקן, האוהב פרסומת והגוממת: הן התבררו כעבור שבועות מעטים של קרב, אחרי שרידג'וויי הצליח לייצב את הקו, נתברר כי הצבא הסיני אינו עולה במספרו על הצבא האמריקאי. לצד הצפוני-סיני היה, אמנם, יתרון-מה במספר החיילים, אולם לעומת זאת היה לצד הדומי האמריקאי יתרון גדול במסויסם, אניות-מלחמה, טנקים, תותחים.

במלחמה המודרנית דרוש לצד המתקיף יתרון-כוחות של 3 עד 5 נגד 1, כדי להתגבר על ההגנה, לנצח נצחון מכריע. לאף צד בקוריאה אין יתרון כזה.

גורם שני, המונע הכרעה: המבנה הגיאוגרפי של הארץ. כל קו בקוריאה צר בהכרח, אינו מאפשר תנועות-אימוף וכיתור גדולות. כל צד גילה כשרון לסגת נסיגות גדולות, מבלי לאבד את כוחותיו.

מכאן תנועת-הגומי המוזרה: כל צד מתחזק דוקא אחרי נסיגה גדולה, כשהוא נערך בקרבת בסיסי האספקה שלו, בעוד שהאויב נאלץ להזיז קק לקוי אספקה ארוכים. במקרה זה עובר הצד שנסוג להתקפה נגדית, וזרק את האויב אל מעבר לבסיסיו, ותווך חלילה.

הרפתקה, מזימה, מזל. מדוע אין אף אחד מן הצדדים משתדל להגדיל את כוחותיו פי כמה כדי לזכות בנצחון?

האמריקאים נוהרים מלהכנס במלכודת. מספר כחותיהם המאומנים קטן, גם אחרי הגיוס הגדול

קוריאה:

האחרון. ככל שיגדילו את כחותיהם באסיה, יצטרכו לצמצם את צבאם באירופה, להפקיר את ארצות האמנה האטלנטית לחסדי הצבא האדום.

שיקול דומה קובע גם לגבי הסינים. אמנם מאו צה-טונג נוהג בצבא עצום ולפי ההשערה: 3 עד 5 מליונים, אולם אין טעם רב לזרוק אל עבר הטני

מבצע רצח

קים האמריקאים חבורות בלתי מנוסות. מספר היחידות הקרביות המעולות מצומצם, כמויות הנשק דלות ביותר. למאו לא כדאי להיכנס להרפתקה גדולה בקוריאה, שעה שצייאנג זומם את מזימותיו בפורמוזה, ומזלו של הו צ'ימין בהודו-סין אינו מזהיר ביותר.

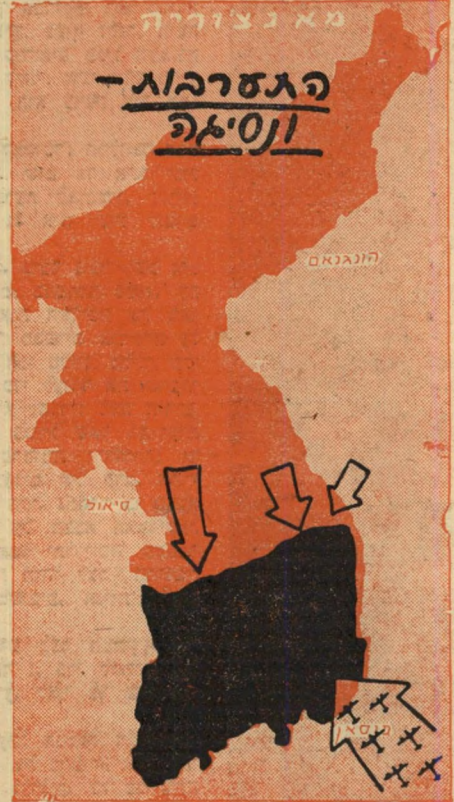
ללא סיכויים. בינתיים מתנחמים האמריקאים, שבגלל הקפאון בקוריאה נמנע ממאו לעזור להו צ'ימין, ואילו הסינים מתנחמים, שבגלל קוריאה אין האמריקאים יכולים להקדיש את הכוח הרצוי להם לאירופה. דומים הצדדים לשני מתאבקים, המחזיקים איש ברעהו, כל אחד מתוך חשבון שיריבו לא יוכל להתקיפו בינתיים במקום אחר.

ובינתיים נמשך "מבצע הרצח" בקוריאה. אלפי כפרים נמחקו מעל פני האדמה, מליונים הפכו סליטים, מאות אלפי אזרחים נורו ב"טיהורים" בלתי מדוקדקים של שני הצדדים. ללא סיכויים, ללא תכלית ברורה ממשיכים שני גוים ואמריקאים להרוג, להשמיד, לשרוף.

התקפה על חול

פרצו חיילי הצפון אל מעבר לגבול. התוקפים היו מצוידים כראוי, קצינים סובייטים יעצי למפקדיהם. לצבא הדרום היו יועצים אמריקאיים, אך חסר לו הצויד הכבד, שלא ניתן, מחשש שיתקיפו בו את הצפון. חשבון ההתקפה: לפרוץ דרומה, להגיע עד לים, לסיים את כל המלחמה תוך חודשים.

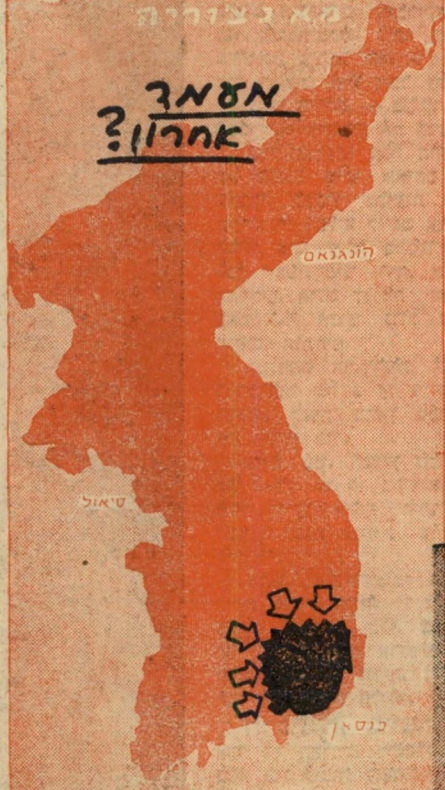
2. יולי 1950. הגבת אריהב (בחסות ג'ים) מהירה. מאק'ארתור קיבל פקודה לשלוח את חיל-הכבוש האמריקאי, ה' מתפנק-ביפן, לקוריאנה. מתוך זלזול גמור באר, הוא שלח את אנשיו ביחידות קטנות, ורק אותם לחזית ללא חשבון צבאי מדוקדק. תוצאה: אנשי הצפון הלמו באמריקאים, חס' הנסיון הקרבי, הכו את כחות הדרום שוק ל ירך בהתקדמותם המהירה הגיעו לים הדרומי.

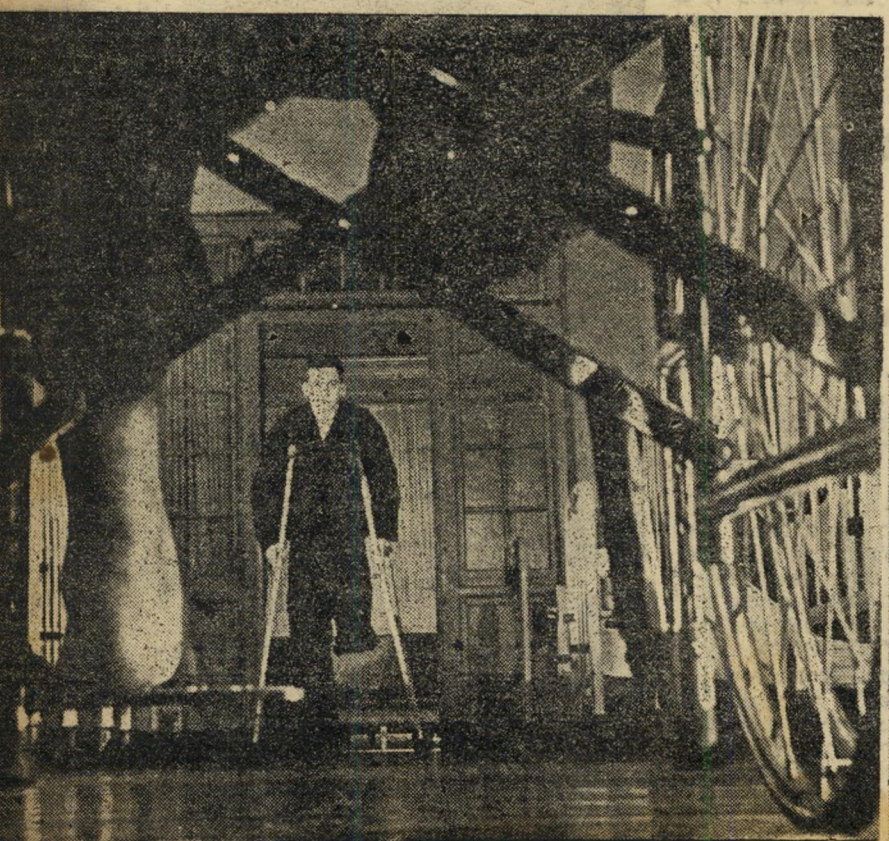
אמזרות היא הנשק: דוגלאס מאק'ארתור (מימין) ומטיו רידג'ווי, מפקדי הצבא המערבי, מטיפים לאכזריות. התוצאה: שני הצדדים הורגים את אויביהם. שבויי מלחמה — כמו השבויים האמריקאים הקופצים מקור בתמונה הס נית למטה — מעטים מאד

הקרבות: הנדנדה הקרבית פגעה כמעט בכל הארץ, הרטה את מרבית הכפרים, הפכה מליונים לפליטים. לילדים אלה לא איכפת מי ינצח. הם יודעים רק אחת: חייהם נהרסו.

4. אוקטובר 1950. בתנועה מר הירה פרצו האמריקאים מראש הגשר הדחוס, שברו את החזית הצפונית, שנתדלדלה מרוב אבדות. בחסות הצי, השולט בים, נערכה נחיתה ימית ליד סיאול. כוחות הנחיתה התקרבו לצבא, שהתפרץ צפונה מסור סאן, איים בכיתור מרבית הכחות הצפוניים. אלה נחלצו בעוד מועד מן הכיתור — במחיר הפקרת כל השטח מדורם לקו הרוחב ה-38.

קציר הזוועה: מספר קטועי חאברים מגיע לאלפים, מספר הפצועים לרבות רבות.

המפקד הראשי של הצבא הלאומי, גנרל ליין פיאנג, מפקד הצבא במנצ'וריה.

המפקד הראשי של הצבא הלאומי, גנרל ליין פיאנג, מפקד הצבא במנצ'וריה.

המצביא הסיני: גנרל ליין פיאנג, מפקד הצבא במנצ'וריה. **סינים ואמריקאים.** הם נפגשו בתחנה לאיסוף פצועים. אלה ואלה זרים לארץ. שעליה הם שופכים את דמם, מבלי לדעת למה.

תעמולת זוועות. תמונות זועה מצויות בשפע. דף זה מתוך חוברת סיני: רשמית, מראה את הוצאתם להורג של אזרחים קומוניסטיים בידי חיילים דרומיים, הלבושים מדים אמריקאיים (למעלה משמאל). אמהות המבכות את בניהן שנהרגו בקרבות (למעלה מימין), מאסר קומוניסטים בסיאול שנכבשה מחדש; למטה מימין ומשמאל.

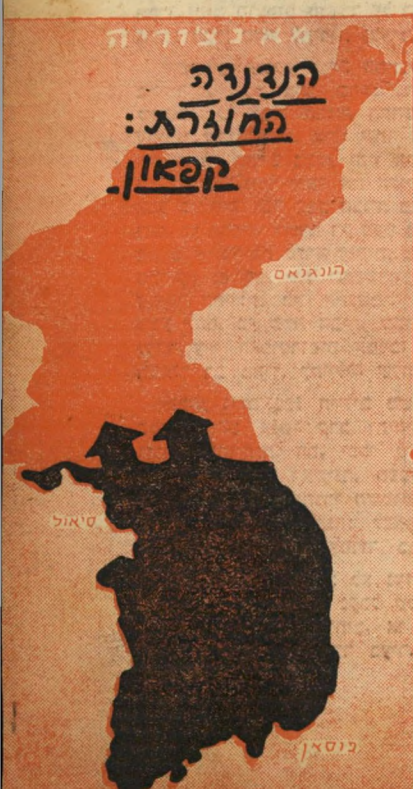
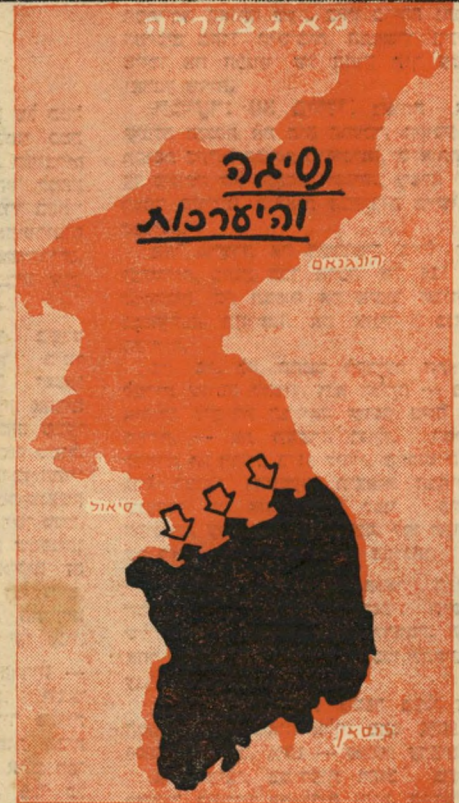

5. נובמבר 1950. התקדמות האמריקאים הפכה מסע נצחין. שיכור הצלחה מדרבן משהו של מאק'ארתור את אנשיו, מאיץ בהם להגיע לגבול, איש לא האמין בהתערבות הסינים — לא רצו להיכנס למלחמה יכלו לזרוק עוד לפני הודשים את האמריקאים לתוך הים. האמריקאים הפקירו את חוקי הדין הירות היסודיים ביותר, הקרב הפך מירוק. מי יגיע ראשון לגבול המאנצור?

6. דצמבר 1950. מאז הלב. בהתיקפת פתע פרצו גייסותיו דרומה, פגשו במאק'ארתור, כשרגלו האחת באויר, שברו את חזיתו לאלף רסיסים. תדהמה עצומה נפלה על האמריקאים — שמועות על צבא מליונים סיני דיכאו כל לב. בכל זאת הצליח כוח אמריקאי, שכותר ליד הוונגאנג, לפרוץ הימה בקרב היסטורי גדול, להינצל בדרך הים.

7. ינואר 1951. אטיאט נתברר. שהצבא הסיני קטן מן המשוער, שחסר לו נשק כבד. ככל שפרץ דרומה, נעשו קווי האספקה שלו ארוכים יותר, ניתנים יותר לפגיעה. מטוסים אמריקאיים הלמו בהם יומם ולילה. הרייפה נחלשה, נעצרה. המפקד האמריקאי החדש בקוריאה, רידג'ווי, הרים שוב את המוראל, ערך את הקיום להגנה. שני הצדדים מתכוננים. מי יתקיף ראשון?

8. אפריל 1951. בוהירות התקדמו האמריקאים צפונה, כבשו מחדש את סיאול, תצו, בפעם השלישית, את קו הרוחב 38. משני הצדדים שוים כמעט הכרת חות. אף צד אינו יכול להנחיל תבוסה מכרעת לאויבו, מבלי להביא צבא עצום נוסף. המלחמה הפכה מערכה קפואה, כשכל התקדמות גוררת אחריה הארכה קווי האספקה, החלשה, רבבות מתו, נפצעו, התוצאה: אפס.

התמונה האופיינית: אלפי גופות, שאיש לא הספיק לקברן, מושלכים ברחבי הארץ.

ברוך השם, העסק נגמר, נאנח סגן עתודות, כשקרא על התערבות המעצמות, הוזעק מועצת הבטחון בענין החוליה. נסיון רב לימד את אורחי ישראל (ואורחי המנדט המנוח), כי העברת סיכסוכים למוסדות בינלאומיים פירושה קבורתם המעשית.

גם בימים הטראגיים ביותר של סכסוך החוליה, עת נהרגו 7 השוטרים במכוניתם נקבות-הגלגלים, לא נגרם משבר נפשי ברחוב: ידעו האזרחים, שלא הסורים ולא ממשלת ישראל מעוניינים בשעה זו במלחמה אמיתית, ייעצרו ברגע המכריע. גם האינצידנט ליד עין-גב לא ערער אמונה זו.

מן הטראגדיה עברה ההתעניינות הכי ללית למחנה הישראלי יותר. עדותו של ראש הממשלה בבית-משפט מחוזי אורחי היתה מעין קרב-סיום, כשדוד בן-גוריון ועורך קול העם מסתייפים בחברות כהות. אם קיווה משהו, כי עדותו של שר-הבטחון תהווה המשך לעדות יצחק שדה, תגלה פרקים סתומים של מלחמת-העצמאות (שהגיעה שעתם להתגלות), התאכזב. שר-הבטחון הסתפק בעקיצות, הזכיר לרבים את התשובה המתחמקת המפורסמת של אנשי-ההגנה לחוקרים הבריטיים, ב-29 ליוני המפורסם: "אני יהודי מארץ-ישראל".

המעמד השלישי

האשה הארבעים

אנשי הנגב לא רצו להניח לשייך שדוף השמש ואפור הזקן, שכבר נשא, בששים וחמש שנות חייו המשוערות, שלושים ותשע נשים.

השבוע ידעו לספר חדשה על שייך סולימאן עלי אלהווייל, ידיד הרמטכ"ל: כשהחליט לתור אחר אשתו הארבעים, שם עינו באחת מנערות השבט היפות.

למרות דחיותיה המתמידות, לא פסק מחיזורו אחריה. לבסוף איימה לקבל על מחורה ההצופו בפני אביה.

"ומתו אביך?" שאל השייך אוהב הנערות.

"סולימאן עלי אלהווייל", ענתה הנערה, אחת מעשרות צאצאיו של השייך, בגאווה. השייך חלל.

תודת האומה

ימח שמי וזכרי

על כביש נתניה החדש, במרחק של כמה מאות מטר מן הירקון, החלו לפני כמה חודשים צצים כסטריות בתים מספר. העוברים על הכביש ראו בדבר שיקום מהיר למאה ועשרים החיילים המשוחררים, שגרו בסמ"ד כות — בבית הגדול, השייך לאפוסטרופוס שהפך מעון חיילים משוחררים. מאחרי ימים מועטים הועמד על הכביש שלט גדול: מרכז חדש לתירות (כע"מ).

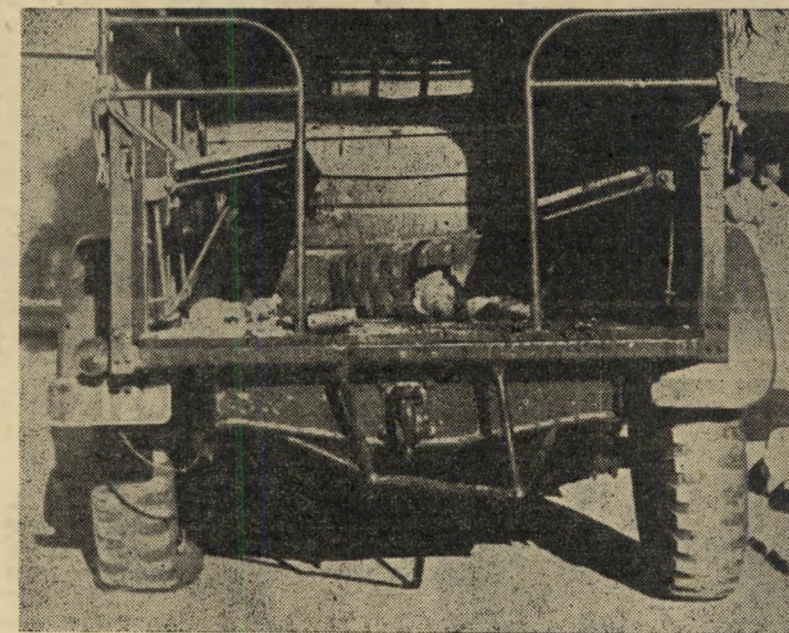
החיילים הגרים בבית הסתכלו בשלט במרירות. אמר אחד מהם: "הי בינונו שחשבו, כי בגלל הבניה החדשה ימצאו עובדו שכן חדש, אולי יותר נוח. אחרים חששו, כי החיים בבית היו אימים שבעיניים, כשכל אחד יראה את הלוקוסוס ממול. אבל בינתיים גבר קצב הבניה במרכז התיישים. מן הכביש רואים רק מעט ממה שנעשה בפנים — בריכת שחיה ענקית, מגרשי טניס, בתי עץ נפלאים. שתי האפשרויות שמפניהן חששו החיילים לא התגשמו. במקום זה נודע להם, כי שטח הבית, שבו הם גרים, נמכר ע"י האפוסטרופוס למרכז התיישים במחיר רב מאוד. לחיילים שלחו צו פנוי.

בבית גרים 120 חיילים משוחררים — כמעט כולם אנשי קרב ותיקים, יוצאי גדודים וחזיתות. הם, יכלו ליצור פלוגה לחמת ממדנה ראשונה. הצטיינות בבית אימיה. המקלחות וחדרי השמש אינם מס' סיקים. הקודרה שנתנה: לצאת, בלי כל הבטחות והתחייבות לסדור במקום אחר. הכריזו דובר ה-120: לא נעזוב. אנהנו נתבצר בבנין, אם לא נקבל שכון מתאים. לא נסכים לשוטט ברחוב, או לשלם 25 לירות לחודש, שבר חדר בעיר. העסק רק מתחיל".

הכנסת

המונח: אי"ב

בימי מלחמת העצמאות גילו ישראלים תומדי לצון נשק ניצחון סודי אי"ב, ראשי התיבות של "אין ברירה". השבוע הופעל

המכונות בה נהרגו ה"ק, בארץ-חמה

העסק נגמר

הנשק שנית, באולמות הכנסת, וכדרכו — ניצח.

כאשר מסאי וציונים כללים הבהירו, ללא ספק את רצונם לעריכת בחירות בהקדם האפשרי, בניגוד לדעתן של שאר הסיעות שנתגלתה, במכתבו של נשיא המדינה אל ב. ג. שהסביר כי מרבית סיעות הכנסת התנגדו לבחירות) נטל ד"ר נחום גיר, סגן יו"ר הכנסת המקריח והממושקף, המשמש יו"ר ועדת החוקה, את העניין לידי האין בחבריו לוועדה הסתבת, שבה לקחה הכנת חוק הבחירות בהעדת החוקה, הסתיימה באותה שעה. באין ברירה נתבססו החיכים בחדר הישיבות, התפשרו ביניהם, סיימו את הכנתו של החוק תוך עשרים וארבע שעות.

המועד: 30 ביולי: באותה שעה קיבלה הכנסת את חוק המעבר, הקובע את תקופת כהונת הכנסת הראשונה, שלא תתפור עד כינוסה של הכנסת השנייה, עשרה ימים לאחר פירסום תוצאות הבחירות ברשומות המדינה.

אחר אישורה את השלושים ביולי כיום הבחירות, נתנה בכך ארכה של 125 יום למפלגות, בה תצפנה את ציבור הבוחרים במצביעם, תחרשנה את אוניו בגאומי בחירות.

בי. ג. לא התנגד לקביעת התאריך, למרות שניסה להציע, ולא הצליח — בגלל איחורו לישיבת המליאה שדנה ביום הבחירות, — את העשרה ביולי. הסיבה: למחרת הבחירות, ב-31 ליולי, מתכנס הקנ"ה גרס הציוני והשפעת תוצאות הבחירות, שנערכו יום אחד בלבד לפני פתיחת הקונגרס, על ציריו תהיה רבה. לפי תקנותיו של ראש מסאי — לטובת מפלגתו.

הקהל: 900 אלף: אנשי הלשכה הסטטיסטית, המחלקה למרשם תושבים שליד משרד הפנים, נשמרו לרווחה. עתה, אחר שנקבע יום הבחירות, יוכלו להחיש את עבודתם.

קבעו, באומדן, את מספר בעלי זכות הבחירה תשע מאות אלף: מהם 90% — 810000 יהודים, 10% — 90000 ערבים. אחר קראו, במודעות רחוב גדולות, לציבור להודין בתעודות זהות, המבטיחות זכות בחירה, לודא את עד כאניותה של התעודה.

לבסוף החלה המכונה החדשה, שהובאה במיוחד מארה"ב, לרשום גלויות כיוון לכל בעלי זכות הבחירה, שתשלטנה אליהם בדואר, תוריינה את מקום ההצבעה של כל

לנו על בוא אניה מזון? ענה אחד מפ' קידי אגף המזון לשאלה על מצב האס' פקה לחג הפסח.

האורח הפשוט כבר התרגל לקבל בסבי' לנות את שיטת האספקה החדשה של פני חס לבון. הצרכן שכת, שעוד לפני חצי שנה שימשה הידיעה על אי-חלוקת הבשר בשבוע כותרת סנסציונית בעתונות. כיום, חדשים לפני התג, משמחת העתונות את לב הקוראים, שלחג הפסח מובטחת מנה של 200 גרם בשר טרי.

חייו של האורח נעשו אפורים, הוא מתחסן לאט לאט נגד כל הפתעה. עתה דר' אג האדם הקטן, כיצד יקיים את המצוה "ושמחתם בחגיכם". מנת המצה הובטחה. יתכן שהיה גם יין לארבע כוסות. אגרי רת הביצים לקראת החג נסתיימה, כפי

מעון המשוחררים, שייך מונים העסק רק מתחיל

שציפו מראש (העולם הזה 696). הביצים אינן, וכדי למנוע כשלון לחג הוזמנו בר צים מחו"ל. אחרי שבישראל גודו המסרי לות מרעב, למול טוב הגיעו 2.500 טונות סוכר, אלא שכאן נתעוררה בעיה מיוחדת במינה: משלוח הסוכר מכוסה מטען בר זל ועצים. אם יצליחו לפרק אותו בזמן, * ציורו של הרברטאי פניקלשטיין, ציור העסון.

אספקה

ברזל כשר לפסח

העמדנו תצפית בראש התורן, שתודיע

אולי יקבל הצרכן את מנת הסוכר מתודש מארס.

קרוב לודאי, שהמסעדות הכשרות לפסח, ייסגרו לתקופת התג מחוסר ציוד כשר ואספקה מתאימה. לגמאלי מצה דרוש שמן, שהפך מצרך יקר מציאות.

האשק

חמרי הגלם: סמרטוטים

"לא תביד מכריע הכסף, העיקר — ידיעת המקצוע, הכשרון להסתדר". קבע אריק מולר, ממנהלי חברת אטא כשחיכוכו עם אחיו הבכור גוסטאב מולר, הגיעו לשיא.

אריק מולר, קיפת, בעל גבות עבות, שערות דוקרות, אינו נופל ברוחו בשעת מצוקה. לפני 17 שנה עזב את ציכסולובקיה, בה שימש 14 שנה מנהל ושותף למפעל "ס. קצאו ושות'" — אחד הותיקים ביותר שבאירופה. חברה זו נוסדה לפני מאה שנים ע"י משפחתו. והאחים מולר, הדור החמישי למשפחת מולר המיסדת, החליטו להתחיל מחדש בישראל. 15 שנה עבד אריק עם אחיו. מן המפעל הקטן, צמח במשך התקופה, המפעל הגדול ביותר לסקסטיל בארץ.

ב-1949 יצא אריק מולר ממפעל אטא, שם צעדיו לארה"ב, לחפש גיב' חדש. באחד הימים פגש במקרה בחברו לשבי, בארצות סיביר הרחוקות לפני 30 שנה. לשמע קורותיו, טפח חברו על כתיפיו, אמר "יהיה טוב" (באנגלית, כמובן), מסר לו ציף על 50.000 דולאר.

כשיש 50.000 דולאר, אפשר לחשוב כבר על המיליון הגוהרים. ההצלחה הראתה לו פניה למעלה מהמשוער.

מר עשנולא ד"ר מי שהיה ראש המנהלה של טינסקס ד"ר לימסד בלונדון במ' שך 12 שנים, מנהל מפעל השוקולד צ. ד. בישראל, יו"ר המנהלה של חברת הביטוח אורט, התעניין בתכנוניו. אחרי שיחה של חצי שעה, נכנסו למשרד עורך-דין, לחבר את הטיסה של החווה.

כך הונח היסוד לחברת סקסטיל החדשה: מולר ד"ר סקסטיל קורפורצ'ון.

ציאנאג קייצ'ק: החברה הקימה בית תרשול לסיקור פסולת סיבים וטווית צמר ופסולת בצפון הארץ על שטח 500 דונאם. המכונות וכל הציוד נרכשו בארה"ב. אולם ההצלחה מלזה את אריק מולר בכל צעד. התעניין צייג קיי ציף הומינה מערכת מכונות טוויה במפעלי יוטהיון משיין וורק, שנועדו לציג קיי ציף, אך בגלל מאו צה טונג עוכבה, אריק מולר, בחיש הכלכלי והמרדני שלו, ניצל חיש את ההזדמנות לרכישתם עבור מפעלו החדש. קקיל באה לעזרתו עם 2 מיליון פרנקים שוויי ציים מהמלחה השווייצרית. העסק נחתם.

המכונות החדשות מסוגלות לעבד סיבים סינתטיים מפסולת צמר, כותנה, חוטים משומשים. כלומר, אין צורך בייבוא חמרי גלם מחו"ל — סמרטוטים ישמשו חומר מצויין לטווית בדים חדשים.

ורגי'ניה לקיבוצים

"יקחם השד נפסיק לגדל טבק!" אמר בחרי אף מוחמד חוסיין, שעה שעדר את חלקת הירק הועירה ליד ביתו בכפר גיש (גוש חלב) שבגליל.

"הכל מנצלים אותנו", הוא ממשיך, "מ' שלמים לנו עד 650 פרוטה תמורת קילו טבק בשעת שהוצאות הייצור עולות, ברוב המקרים, על 1.300 ל"י, עקב עליית שכר העבודה ואביורי העבודה".

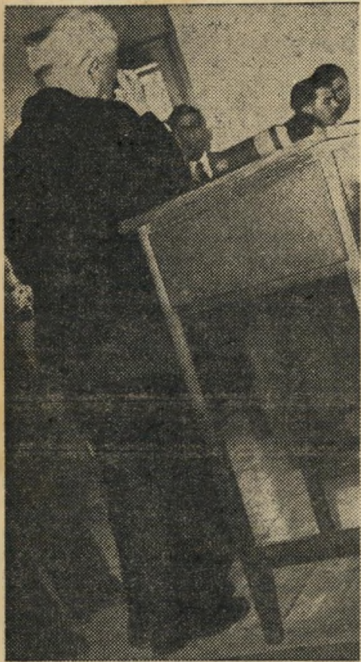
חברות השיחוק, טוען חוסיין, הצליחו לשכנע את המכס להסכים לתעריף מחירים הרצוי להם — הפוגע קשות במגדלי הטבק, ומשרד החקלאות? לא איכפת להם. הם צועקים כל היום: תגדלו, תגדלו, עד שהיה גם לאכספורט!

כחמשת אלפים משפחות ערביות מת' פרנסות מגידול הטבק בישראל' החקלאים הערבים טוענים, כי מספר מגדלי הטבק היתודיים אינו עולה על 5%. והם מקבלים פי שניים במחיר תוצרתם. הביעדם: הקי' מת ועדה ממשלתית לבדיקת המצב בשטח גידול הטבק בהשתתפות נציגי החקלאים הערביים. ולספי פנים: הקמת ארגון פנימי חזק של מגדלי הטבק בישראל.

אלאם זעקת קיפוח בוקעת גם מן הסק' טור היהודי של מגדלי הטבק. המקופחים: תגובה אנשי הימיה הפרסית. המקפחים: תגובה יכו', עד עתה היו מייצרים בארץ רק טבק

להיות פושעות, או שמא אינן נתפסות על ידי באי כוח החוק.

בכל אלה, הנשים והגברים, הנעדרים ר הקשישים, מטפל המדור לטיפול באסיר שליד משרד הסעד, מדור זה פירסם עתה את הדיווח השבועי משנת עבודתו האחרונה. דין ותשובו זה הוא תעודה מאלפת מאד, אך הפרס המענין ביותר נמצא בפרק

הערך בן גוריון על הרוכן אינו מומחה

«תמיכה ועזרה לאסירים». במשך שנה בוצעו בין מאות האסירים... שתי בדיקות פסיכוכימיות. האסירים שעזבו את כתיבת הסוהר וביקשו לחזור לחיים קבולים... שתי גופיות, בגד ונעליים, שתי לירות וכרטיס נסיעה באוטובוס. כל זה צריך לשקם או תמך בחייהם המחודשים.

בסך הכל הוציא משרד הסעד למסרה זו במשך שנה כ-530 לירות, הוא בערך הסכום שמוציא שליח «ביוגרי» בנסיעה אחת לחוץ לארץ. המדור לטיפול באסיר דאג גם לרב בית הסוהר, שהרי יש בין אסיר רים גם שאלות של גיטין, מזונות וכיוצא באלה.

צער אלגנטי

ההיכרות הראשונה של יונה ר. עם המשטרה היתה בקשר עם פעילותו בלשכת הגיוס. הוא נראה בלשכה מדי יום ביומו, עד אשר הפקידים במקום החלו להתעניין בו. והוא אשר ביקש יונה להשיג: שיוכר רהו ויכירוהו, ואמנם, יונה משך את תשומת לב הפקידים: גבתיקושה, פנים אצור שאלוהו: «מה מעשיך כאן, אדוני? יונה העלה בתצפית דרש-מעמית על פניו: «אל תשאל שאלות, זה בסדר». הפקיד היה סקרני: «בכל זאת, מה מעשיך? יונה הנמיך יונה את קולו ואמר כמעט בלחש: «מודיעין». אני צריך להביט על הבאים לכאן, אתה מבין? הפקיד הבין.

ואולם, יום אחד הופיע האיש אצל הפקיד ורמו לו בשקט: «זה, הבחור הזה (הוא הצביע על הניירות שעל השולחן) — מן הרצוי שישוחרר... אתה מבין... אנחנו צריכים אותו. תעשה איזה סוג בריאות מתאים». הדבר לא מצא חן בעיני הפקיד, שידע, כי במקרה שהמדינה מעונינת במי שהו יש לה דרכים אחרות לשחרור האדם משרותו... אולם הוא העמיד פנים, שהדבר יסודר. והדבר אמנם סודר, אך אחרת לגמרי. יונה הלך לשבת בבית הסוהר, נתברר, כי הוא קיבל כסף מאת משתמשים ממורת הבסחה לשחררם מגיס חובה. כדי להוציא את המשימה לפועל, ניסה יונה להעמיד פנים של אדם הנכנס ויוצא במשרדים ממשלתיים.

שלושה שבועות לאחר שעזב את כתיבת בית הסוהר, קיבל יונה תעודה של... נכה מלחמה. ולא זו בלבד אלא קיבל סיוע של 700 לירות ממשד השקום, כדי שיוכל לרכוש לו מכונת משא. והוא אמנם רכש מכונת משא, אך זו היתה גרושה שבבעורה (החשך במדינה בעמוד 10)

מומחה לעניני בגידה ואין לשאול אותו שאלות כאלה. ד"ר ביליזקי עמד על דעתו: «אבל עתון, שידע על משהו הגורם נזק למדינה, האם עליו לפרסמו?». שוב התערב היועץ המשפטי: «ראש הממשלה אינו מר מתה לעתונות».

בהפסקה נראה העד בן גוריון עומד ליד הדוכן, מציץ בתנ"ך. אחר כך ניגש לנאשמים, אנשי קול העם, שוחח עמם בצורה ידידותית בנידון שאלה אחת, שנשאלה בכנסת לפני חודשים מספר בדבר פרד הא-ריס, הקהל, לרבות ראש הממשלה, חיכו באולם בשעה שהשופט הלך ללשכתו לנות ואמנם במובן זה לא היה ראש הממשלה אלא עד ואורח ככל האזרחים: הוא חיכה בסבלנות לכבוד השופט.

«אני מכיר אותך 25 שנים». אך המשפט דמה יותר לויכוח פוליטי בא-סיפת עם, כאשר הנאשם השני, אליעזר פידל, גבה הקומה, בעל הגוף הכבד, קם ממ-קומו, כדי להמטיר שאלות על העד. «מר בן גוריון, אני מכיר אותך כבר 25 שני-ים» — פתח ראש הממשלה השיב «כן, אדוני».

פידל בקש להוכיח את הצד השני של הבגידה — כלפי מעמד הפועלים. «האם אי-נך סוכן אמריקאי?» שאל את ראש הממ-שלה. «האם אינך משתייך למחנה הזה של רוברטסון ומק-גיי? שאל השופט: «על-איזה מחנה אתה מדבר, איפה המחנה הזה?». אמר הנאשם הסניגור: «אני מתכוון למחנה של הבית הלבן». שאל השופט: «האם רצונך לומר, כי מר בן גוריון שייך לבית הלבן?». מר פידל המשיך בשאלות, אך ראש הממשלה אמר לו: «שמעתי כבר את הדברים האלה מפי נואמים טובים ממך». (כפי הנראה התכוון לחבר הכנסת וילנר, שיופיע כעד, כאשר יתחדש המשפט ב-2 למאי).

בכתב האשמה מדובר אמנם על על-בון ראש הממשלה, אך תוך כדי מהלך המשפט נתברר, בצורה שאיננה משתמעת לשתי פנים, כי דוד בן גוריון לא נעלב. פעם אמר זאת בעצמו: «אני יכול כלל להיעלב מקול העם. פעם שנית אישר היו-עץ המשפטי את הדבר. מר בן גוריון לא נעלב» — אמר מר כהן — «אני, — המדי-נה, נעלבתי!»

פשים

שתי גופיות וכרטיס

עוד לפני שנתיים טענו רבים, לרבות מומחים של המשטרה, כי העליה החפשיית עלולה להביא את מספר הפשעים במדינה. אך באופן יחסי לגידול והתרחבות ה-אוכלוסיה, בכלל אין במספר הזה משום אנוקיה. אולם הדבר שהעסיק את מוחותי-העם של הנוגעים בדבר היה התשה, שבין העולים החדשים נמצא אחוז גדול של עבר-יינים. אין לו סוד, כי בקרב הציבור רוחת עד היום הדעה הזו, קיים תמיד תחשך לגבי העולה החדש ומעמדו המוסרי-ברם, לפי סיכום שנעשה זה עתה ב-בתי הסוהר במדינה, מתברר כי צורת ה-ענינים שונה לחלוטין. מבין 350 האסירים הנמצאים כיום בבתי הסוהר במדינה, 110 הם ילידי הארץ, 100 הם ותיקים בארץ, רק 80% הם עולים חדשים, שבאו מאז קום המדינה.

דעה קדומה אחרת, שאף היא ראויה לחי-סול, היא ביחס לשעור אנשי עדות המז-רח בעולם התחתון. לפי אורח סיכום מס-תבר, שהאשכנזים ידם על העליונה — כי מתצית מספר כל האסירים במדינה. ספרדים הם מיעוט מוחלט בתוך האסירים — בסיה 12 (מתוך 350). תימנים — 20. לעומת הרוב של האשכנזים, מהימם הד-רוזים את המיעוט המוחלט בבתי הסוהר — בסיה 3 איש (עתה נוסף הרביעי — ילד בן 14, שרצח את אמו).

המספר המזעזע בסיכום זה הוא בלי-ספק אחוז האסירים, שלמטה מגיל 20 (החל מ-16) — 22% מכל מספר האסירים. אותו הדין באחוז האסירים עד גיל 25. מתצית האסירים במדינה הם — נוצרי.

מענין גם, כי בין הנשים, שמספרן ב-בתי הסוהר קטן באופן יחסי, תופסות הנערות עד גיל 20 את המקום הראשון (14 מתוך כל 25 הנשים); עד גיל 25 — רק שתים, עד גיל 30 — 4 ואילו מכאן ועד לגיל 45 לא מתחשק לנשים

כבוד השופט ד"ר שלו (פרידריך) גי-נוס, כשמו בן הוא — שלו, מתוך, שוקל כל מלה. חשב, חיך, חשב, החליט, כי יש להמשיך במשפט על אף העדר הנאשם השלישי. אחרת, «אני בטוח אם אומין שנית את ראש הממשלה כעד, הגם שבי-ת המשפט יכול לעשות זאת».

הנאשמים הסכימו. אז קם ד"ר ביליזקי, בעל שער שיבה, מרכיב המשקפיים, שלפת-ע נתנה לו האפשרות הנדירה של דו שיח ישיר עם דוד בן גוריון (הבוגד בעמו וב-מעמד הפועלים, מושך בעגלה האמריקאית... כדברי המאמר, שהביא את האחראים לעתון הקומוניסטי אלא ספסל הנאשמים בעד ה-צאת דיבה). בכל פעם שעלו על הפרק שאלות משפטיות מסובכות (וכלל לא קל היה לו, להדיוט, לעמוד נגד ד"ר הרמן כהן, היועץ המשפטי) טען העורך האח-ראי של קול העם, כי הוא אינו מבין חוק ופרוצדורה (אניני יודע מה החליט בית הורדים, אבל אני רוצה להוכיח באופן פשוט). אולם בחקירת העד הראה כשרון חוקר מציין, אף זכה על כך למח-מאה מאת השופט. (אני רואה, כי אינך זקוק כלל לסניגור — אני שמח על כך).

«אשמה לך אכסמפלר». ארבע שעות ומעלה עמד דוד בן גוריון על דוכן העדים, כשד"ר ביליזקי, ואליעזר פידל (מנהל הדפוס) ממטירים עליו שאלות. הנא-שמים, שהפכו סניגורים לעצמם, החלו לח-קור את העד חקירת שתי וערב, עד אשר קם היועץ המשפטי, כדי להוכיח להם פרט קטן של פרוצדורה. היינו: כי העד הזה הוזמן בעצם על ידי ההגנה, שעל כן אין הם רשאים לחקור אותו בצורה כזאת.

«אני מבין בכל אלה», אמר ד"ר בילי-זקי, «אני רוצה שהעד ישיב לשאלות». אולם דוד בן גוריון לא השיב למרבית השאלות, שהוצגו לפניו על ידי הנאשמים.

בכניסה לבית המשפט: מכונת ראש הממשלה, משמר השוטרים לבגידה, לריגול, לעתונות

הוא סירב להשיב לכל השאלות הנוגעות במלחמת העצמאות באמרי, כי כל שהיה לו לומר על המלחמה אמר בספרו (בהל-חם עט) «אבל אני לא קראתי את הספר!». אמר ד"ר ביליזקי. השיב לו בן גוריון: «אשאל לך אכסמפלר אחר». משום כך ביקש הנאשם הסניגור להכריז את ראש הממשלה כעד עוין, מאחר שאינו רוצה להשיב (דבר שעורר צחוק באולם, חיוך על פני אנשי החוק).

«האיש המסתורי» — פרד הריס. מה ביקש בעצם ד"ר ביליזקי לדעת? פשוט: מה היו מעשיו של בריגדיר אחד בשם הא-ריס בזמן מלחמת השחרור. האם השתתף בישיבות המסכ? האם נשבע שבועת אי-מונים למדינת ישראל? האם הוזמן לישראל במיוחד?

הקומוניסטים טענו, כי פרד האריס היה סוכן האינטליגנציה האמריקאית, שנשלח, כביכול, לארץ בימי המלחמה. הואיל וצורף, לדבריהם, למסכל — ראה היא, כי שר הבטחון בגד בעמו. אולם ראש הממשלה לא השיב לשאלות אלה, משום «שאין זה סמינר». כל מה שאמר על פרד האריס היה, כי הוא מצטער מאד, שהלו איננו בצלה, אלא עוסק בהוצאת ספרים בא-מריקה (דבר זה ידוע לי במקרה, מאחר שאני מתעניין בספרים מסוימים).

ד"ר ביליזקי חפץ לדעת, אם אפשר לעסוק בהוצאת ספרים בריגול, אך מר בן גוריון הפנה אותו אל עצמו באמרו: «אתה, דומני, עוסק גם כן בהוצאה — ודאי תוכל לענות לזה». לעומת זאת טען היועץ המשפטי, כי ראש הממשלה איננו

מזרחי. בשנה האחרונה הגיעה תגובת הסבך 1500 סון. כדי להכין תעריכת להשבתת הסבך המקומי הובאו כמויות סבך מתור-כה ומיוגוסלביה.

בזול! צעק אנשי הסקטור הפרטי, שעה שבחודש דצמבר 1950 הופיעה בפעם הראשונה בשוק תגובה — כקונה סבך.

נראה כי אמנם היתה הצדקה לצעקה, שכן כעבור זמן קצר מאז הופעה תגובה בשוק הועלה על ידה מחיר הסבך מ-1100 ל-1300 ל"י הטונה. אולם תגובה לא נבהלה והשקיעה בעסקי סבך 200.000 ל"י.

סבך פרטי. חודשים רבים עובדה ע"י הממשלה תכנית ייצור וייבוס סבך וירגרי-ניה בארץ. לפי התכנית היו צריכים להשי-תף במימון המפעל: משרד האוצר, יצר-ים פרטיים, הון פרטי אמריקאי, וזר פבני-שטיין, מומחה גודע לסבך מרודויה.

התנאים: בתי חרושת לסיגירות ביש-ראל הביעו נכונות לקבל על חשבונם (לרייזת) או להפסד 1000 דונם סבך וירגרי-ניה, להקים את בתי הייבוש, בתנאי מפר-רש, כי 55% מההון ירכזו בידי השותפים הפרטיים בישראל.

החלטנו למסור את גידול סבך ויר-גיניה לקיבוצים, שיארגנו בעזרת אשראי ממשד האוצר את הישוב על יסודות קר-אופרטיביים. נאמר בתשובת משרד החקל-אות לאנשי הסקטור הפרטי, וביניהם: ה-חקלאים הערביים קובלים על קיפוח מצד חברות יהודיות, הסקטור הפרטי נועק מרה על כיבושי תגובה.

אשכם

אני - המדינה

הנוהג הוא, בכל מקרה שהיועץ המש-פטי מופיע בעצמו כתובע במשפט, מקומו

שני ישראלים על קרשי ברודווי

קפה חביבי הוא "המקום" הישראלי בניו יורק, מבקרים בו לאו דווקא הישראלים עצמם, המעדיפים מועדוני-לילה אמריקאיים טהורים — לא חסרים אמריקאים הרוצים לשאוף ערב אחד אויר ישראלי, אקוטי, ריחני, אם כי מלאכותי. חביבי אינו היחיד, שבנה לו פרנסה על הפופולריות הפתאומית, שבה זכתה ישראל עם מלחמת העצמאות. לא פחות הצליחו שני ישראלים צעירים, המופיעים לעתים בחביבי: הלל ואביבה, שיצאו להפיץ אוירה ישראלית על במות אמריקה. מכיון שהאווירה הישראלית האמתית אינה אקוטית במידה מספקת, הגדילו עשות: הם יצרו אוירה חדשה, מעורבת בצלילי לים ערביים (נוסח הוליבוד), ריח המדבר ואהבה מזרחית.

אהרן דומניץ, סופר העולם הזה בניו יורק, מספר:

תחליף לרגל. הלל ואביבה גרים בצד המערבי של רחוב 46, במרחק שתי עשרות ק"מ מגיהנום האורות של ברודווי וכיכר הטיימס, מעבר לשדרה העשירית של מנהטן. בדצמבר 1947, כשהגיעו השנים לניו יורק, היתה רק מטרה אחת לפנייהם: להשיג להלל תחליף לאחת מהגליו, שאיבד בצבא הבריטי בצפון אפריקה, בתקופת אל-עלמיין. היום מהלך הלל על שתיים: הניו יורקר והטיימס מראיינים את "הזוג הישראלי", הם מופיעים לצידו של ג'ון גארפילד בהצגת פייר גינט לאיב סן, חותמים על חוזים להופעות ישראליות במועדוני-לילה, תכניות טלביזיה, גשפיוצקה למיניהם.

הלל, או פשוט יותר, אילקה, כפי שקוראים לו הגימק בניו יורק, הוא ברנש מגודל, בעל פנים מאורכות, עטורות זקן אדמדם, משופמות לתפארת. כשהוא זוקף ראש בעל בלורית מפורזלת, דובר בסיגנון פרחני מתון, אין הוא אלא בן תל-אביב, או ליתר דיוק, קיבוצניק מרמת-יוחנן. לאילקה שתי אהבות: החליל, או החלילים שלו, ואשתו אביבה, גם זו שלו. אשר לראשונה, הרי אין הוא אלא קנה בוס פשוט, כזה הצומח על שפת הירקון או הירדן. אילקה תוקע בו חורים, מוציא ממנו קולות וצלילים, עד שאף האמריקאי המוסיקלי ביותר, בעל דמיון מתון למדי, רואה לפניו, לפתע, כרי-

אווירה רומנטית במחרה. בעת שג'ון גארפילד (פייר גינט) מתעלס באהבים. עם סונד אוסטו (אניטרה), במחזהו של איבסן, על במת תיאטרון א.נ.ס.ה. בברודווי, מספקים הלל ואביבה את התוספות הרומנטיות המזרחיות, שנשאבו מבתי קפה ערביים.

ג'ון גארפילד לומד לשיר. ג'ון מזכיר מדי פעם בפעם להלל ואביבה, שגם הוא יהודי. כדי להוכיח זאת, הוא משתמש בזמן הפנוי, שבין הצגה להצגה, כדי ללמוד בחדר האופור וההלבשה שירים ישראלים מקוריים המעוררים בו הלהבות רבה.

ג'וני טורל מחייכת בקשיבה לשירים יט

במלכיוזה רואים ושומעים מלונים הופעות בתיאטרון. כשזכה הזוג להופי

דשא פוריים, עדרי צאן ואת עצמו כרועה. אומר **האהבה השנייה.** אביבה היא החלק פרצוף, ארוכת שיער שחום, עינים גדולות וירוק הישג. בת 23, צברית חמת דם, בעלת אמביו שומרת כיום על היקף מותניה, חותרת בכח-א עממית ב"שאו ביונס" וחיי הלילה של ברודווי. דלפונים, חסרי פרוטה, כמרבית הישראל הארץ, הגיעו השנים לניו יורק. אילקה החל להשו ובחלילו למטרות פרנסה. המוסדות הציוניים ל ומעשית לצרכי מציאת כספים למען "ישראל באספות וגשפים ציוניים, חורה אביבה לארץ הוטסה בחורה ביומנת השרות-הרפואי, שהחליט

"מבכוסט, יא עמרי!" שואלת אביבה, שחורה ונאוה, את הלל, לפני הופעה על במת התיאטרון. בחדר ההלבשה הפרטי-זוגי (זכות מיוחדת הניתנת רק לזוג נשוי).

מורו של פול רובסון, בראון, ותלמידו החדש.

ברודוויי ו"כוכב הטיימס". כאן חוצים את הרחוב, נזכרים ברחובות תל אביב הצרים, כי פה קשה יותר לחצות את הרחוב מאשר ב"כוכב מגן דוד" בתל אביב. ומה עוד כשהאחר ריקאים נוסעים במוניות, וישראלים הולכים באוטובוס מס. 11

הארץ. הלל ואביבה החתמו.

הכוכבי והקבוצניק. גיני טורל וג'ון גרפילד נודמו לערב הפתיחה. אמרה גיני: "חפשתי אחר השיר העממי בארץ, זכרתי המקרים העליתי את האניות שעגנו במלטה או סנגו בין ערבים. היום מצאתי אותו ודוקא כאן."

ג'ון גרפילד היה מעשי יותר. הוא הציע לשנים ולשירים הארצישראלים תפקיד מוזרי בהצגת פר גינט לאיבסן בברודוויי.

להליל בס טבעי בעל היקף ועמקות נדירים, ולדעת מורו, לורנס בראון, גם בעל אפשרויות נדירות. לפני 26 שנה, כשהחלה באה"ב אחת הקריירות הנדירות ביותר, זו של פאול רובסון, קשר לורנס בראון, כושי גם הוא, את עתידו האמנותי לזה של פאול רובסון. מאז שימש לו מדריך ופסנתרן-מלווה נאמן. עד עצם היום הזה. אף חיבר למענו שירי-עם כושיים ועיבודים רבים בשנים האחרונות קיבלה הקריירה הגדולה של רובסון אופי טרגי במקצת.

הופעה וזמר, לכן שקולה הופעה בטלביזיה נגד עשרות בפעם ראשונה בטלביזיה היה זה נצחון כביר, שלא ישכח.

קה: "זהו מין חליל שכוה". קטיבי של המשפחה. חמודת זוג רגלים שהם כשלעצמם גמישה ומסתגלת. היא ים לקראת נימה ישראלית

בבית-חולים ניו-יורקי: "אשת נכה היא חומר מצויין לטיפול בנכים". בינתים חוסלה המלחמה בארץ, נשים נשואות החלו משתחררות, ולאלקה ואביבה תכניות משלהם. כדי להפוך את השנים לזוג מקצועי היה רק צורך ללמד את אביבה להשתמש בקולה לצורך השלמת הופעה, לסמבר קצבים מורחיים על הטמבורין, לפרוט קלות על מיתרי גיטרה.

בשנה שעברה, כשישראל היתה בשיא האופנה האמריקאית, החליט קומץ יהודים שבניו-יורק רבתי מצוי מספר מספיק של יהודים חמיכים, שיתמוגגו לשמע פתיחתו של מועדון לילה "ישראלי" בשם חביבי. קירות המועדון קושטי בפרסקות ספרדיות בסיגנון המאה ה-18 דוקה, עם בתי כפר, חלונות מסורגים, פרצוף חור בדמות המונה ליוה" של דהיונצ'י המופיע מבעד לסורגים. דמות מורחיישראלית. תזמורת ג'וז שיננה כמות של רומנסים "ישראליים" מתוקים כסחרין. התמונה היתה כמעט שלמה. כדי להשלימה נחוץ היה משהו מתוצרת

המכייסים על פני כדור בקולו (בס עמוק ומתכת) הם ראו בו מציאה נדירה ויחמתי. בעודו שר ומחלל תגיים לצבא, וכמעט מיד העבירה קורס לפיוטרופיה

מה אוהבת לאורה, בת השכנים? שלושה דברים: את הלל, את אביבה, מחולות, בעלי קצב מוזרי. בכל הזדמנות היא בורחת לחדר הזוג.

"שירי המזרח הקרוב ע"י הלל ואביבה" — כתוב במודעה התיאטרונית של ברודוויי. יחיד סגולה מצליחים להגיע לשאו ביונס" להת פרסם מעל מודעות בשותפות עם שמות גדולים כגון גרפילד, סינאוואסטי.

רית תל אביב, עסק בעניני ציבור, שימש יושב ראש וסגן יושב ראש בעוד חצי תריסר ארגונים ציוניים-ציבוריים-מסחריים. יום אחד קבע, כי כל אלה אינם שמים שמיעה טובה של בשר ודם אחד. הוא לא חשב על שמיעה מוסיקלית אבסולוטית, הוא חשב על שמיעה סתם.

יום אחד חש סוקטלי כי הוא סובל מליקוי קל בשמיעה, הלך לרופאים, נתנו לו עצות, הרכיבו לו מכשיר באוזן השמאלית. תוך כדי מחלה התמחה החולה, המסוגל היוכ לתת עצות טובות, הראות לכל כבדי שמיעה. הוא התעניין בשאלה בא מריקה, בשווייץ, באנגליה, קרא ספרים, רכש מכשירים, בקיצור — יהודה סוקטלי, כיום, הוא לא רק איש עסקי ביטוח גדול, אלא גם מעין אנציקלופדיה ותחנת התעצויות בכל דבר, הנוגע לשמיעה לקרייה ותקנות.

בשבוע שעבר פירסם סוקטלי בעתונים מודעה למעונינים על כנס כבדי השמיעה. באותו ערב באו המעונינים בהמוניהם, עם מכשירי שמיעה ובלעדיהם. הם דנו בי עניני כבדי השמיעה, בחרו ועד, מתאו כף ליוזם, שנבחר יושב-ראש. מסתבר, כי לכבדי שמיעה יש בעיות רבות, שאין הקהל בדרך כלל יודע עליהן הרבה.

מוכנים להאזין לזולת. כבדי השמיעה הם כמו קצרי ראייה. המכשיר המגביר את השמיעה משמש משקפיים לסובל מליקוי שמיעה. אלא שזה עולה יותר בתיק, לא כל אדם יכול לרכוש אותו. לעומת זה, טוב מצבו של הסובל מליקוי שמיעה מזה הסובל בעיניו: על ידי שימוש מתמיד במכשיר אפשר להחזיר לרבים מבין כבדי השמיעה את החוש הזה.

בארץ יש כעשרת אלפים כבדי שמיעה, הזקוקים להדרכה ורבים גם לסיוע. האגודה שנוסדה עתה מבקשת לבוא לעזרתם. היא תקים מרפאה להתייעצות, תביא מכשירי, תדאג לשמיעתם הטובה של כל המתקשים. "אדם שלא סבל בעצמו מליקוי בשמיעה, לא יבין לרחוקו של כבד השמיעה" — אומר סוקטלי. הוא עצמו, שרכש לו במשך השנים האחרונות כמה מכשירים, משתמש בכזוה בגדול והבולט שבניהם. וזאת מפני שנוכח לדעת, כי רבים מאד מתענינים בשאלה, ולמראה המכשיר עוצרים אותו ברחוב, כדי לשאול עצה. על כן הוא נושא את המכשיר הגדול ביותר, הבולט ביותר.

כך נוצרה בימים אלה ליגה — ארגון חדש, שהיא בלתי מפלגתית בהחלט. אפשר לומר: בדיוק ההיפך מזה — כאן התאחדו גנו אנשים, המבקשים לשמוע את דברי הזולת...

ה א ר צ

אהבה פלמטונית

...ראה בחצר מספר תרגולות המקרקרות ומסתובבות סביב הלול בו היו כלואים תרגוליים מרהיבי עין באפיים. (הארץ)

רותי גיל, ת"א

מסנן תמידי

ראיתי מקרוב בסבלם של אנשים שצמיתם מרוסקות. (דבר)

ברוך פלוטניצקי, תל עמל

יאוש הדיכוי

(מודעה: התאבדות בת' הקולנוע בא"י. (חרות) ..

ירוחם פרידמן, ת"א

פריטריין שמן

השיטה: עריכת ועידת מפ"ם, שהבחר רות לקראתה תוכנה, לדעת חשונן הצ"ע, את יתרונו המספרי. (העולם הזה)

שולמית שמואלי, ת"א

דוקה בשבת!

שבת, כ"ג באדר ב', 31.351: 13.30 — חדשות. 13.45 — סריקה זוגת. (בתוכן) גית השידורים של קול ישראל (דבר).

הלל יעקובסון, ת"א

בתיאבון

בדברו על ההפגנה המקבילה בלוח, טען מר טובי, שהמטרה בלוח שיסעה כלבים נגד המפגינים. (הארץ)

יעקב שקל, ת"א

אבים — הוא הבריא לפתע, משתי הדלקות גם יחד. חולה רגיל בחלותו, אין דעתו נחה עליו, אבל בהבריו אין המחלה מענינת אותו. לא כן הרופא: ד"ר קרמר החל לחפש את הסיבה: הוא רצה לדעת למה הבריא. כך עלה במוחו לראשונה הרעיון, כי התרכיב נגד הטיפוס פעל כאמצעי רדיקלי נגד דלקת המעי העיוור וכיס המרה. הוא המשיך לחקור וקבע, כי התרכיב נגד הטיפוס, שבו השתמש, הכיל כמות של חידיק קולי. מכאן הסיק, כי הואיל וחידיק הקולי ניצח את מחלת המעי העיוור וכיס המרה, סימן כי הוא גורם לשתי המחלות.

השבוע, מקץ 28 שנים, פירסם ד"ר גוסליב קרמר (כיום תושב תל אביב) 15 שנה, מי שהיה מנהל שרותי הבריאות של עיריית תל אביב, עד לפני שנה מנהל המחלקה הסטטיסטית הרפואית של בתי החולים (הדסה) את סיכום מחקרו: תגלית מהפכנית בשיטת ריפוי דלקת המעי העיוור וכיס המרה על ידי תרכיב (במקום גיר תוח). יתר על כן — זהו החשוב ביותר בתגלית — על ידי גילוי גורם דלקת המעי העיוור ודלקת כיס המרה (שתי מחלות נפוצות ביותר), אפשר לערוך חיסון המוני ע"י הרכבה, כדוגמת החיסון נגד מחלות אחרות (אבעבועות וכדומה).

סיכום עבודתו המדעית של ד"ר קרמר 5000 מקרים של התחלואה, שבהם טיפל במו ידיו (85 של המעי העיוור ו-415 מקרים של דלקת כיס המרה ואבני כיס המרה): התוצאות בכל המקרים היו מזהירות. שנים על שנים עמל הרופא על אמצאותו, אך לא רצה לפרסמה, עד שלא יבטיח את עצמו במספר ניכר של מקרים בעלי גוונים קליניים שונים.

לנסיון: האשה. בכל מקרה של התקפה חריפה של המעי העיוור, יש לנתח את החולה תוך כדי 48 השעות הראשונות. זהו הכלל המקובל ברפואה, גם ד"ר קרמר מחייבו. אולם במקרה שהניתוח לא נעשה בשתי היממות הראשונות של הדלקת, מציע הממציא להשתמש בתרכיב (בצורת גלולות), העשוי מחידיקי קולי, שאפשר לייצר על נקלה במעבדות בישראל. מפאת האחריות הרבה הרובצת על רופא במקרה שהוא מוועץ לחולה בצורה חריפה, לא טיפל ד"ר קרמר בחולים על ידי התרכיב במקרים. שהיו כבר בשלב הראשון של הדלקת, אולם כאשר חלתה אשתו של הרופא, דחה את האפשרות של ניתוח, ריפאה לחלוטין

יהודה מ. טוקטלי
חברים, בני כל המפלגות

על ידי התרכיב. כך כוללים 500 הנסיונות המוצלחים של השיטה החדשה את היממציא עצמו ואת אשתו.

הסיכום של תגלית זו הוא: חידיק קולי הוא הגורם לדלקת המעי העיוור. מכאן חודר, ברוב המקרים, החידיק לכיס המרה, גורם לדלקת. להתהוות האבנים, הצד הקונסטרוקטיבי ביותר בתגלית זו, היא האפשרות של מניעה ע"י חיסון, העשוי ייה לחסל בעתיד את שתי המחלות, המפריעות ליום מאות אלפי קרבתות.

ארגונים

גדול יותר, בולט יותר

במשך עשר שנים ישב יהודה טוקטלי, איש הפיננסים יפה-התואר, במועצת ע"י

העיקרי — גם אלה היו חתומים על ידי הרופא הצבאי. החקירה היתה מסועפת, התנהלה בכמה כיוונים. בינתיים גילתה המשטרה, לדבריה, עבירה נוספת של הקצין המאוהב בסם הכחול: הוצאת כסף במרמה. הוא חתם על שקים לפקודת בנק אמריקאי בשם אשתו, טוענת המשטרה. "הכל כאן מסובך מאד", אמר החוקר, "צריך להרכיב את התיק קמעה קמעה". בינתיים החל להתברר משפטו של הקצין, שלא היה, לדברי המשטרה, רופא

יהודה (ג'ימי) ריפנר, סרן רופא, בלי כל תעודות

מימיו, ואילו הוא עצמו הועבר לטיפול רפואי, כדי שייגמל מהסמים.

חבר ספר

מזה חודשים נטושה המלחמה בין מש"טרת תל-אביב וספסרי כרטיסי קולנוע. מאות חיפושי פתע, עשרות מעצרים, חתירות של מאות כרטיסים, משפטים והענשה — כל אלה היו חלק של המערכה. אך בל זה לא עזר בהרבה. המשטרה הגיעה למסקנה, כי הכנופיה מאורגנת לא פחות מן המשטרה. יש לה שיטות משלה, תחבולות, הסחאה, יש לה קו פעולה, יש לה חוש בקורת לסרטים, שאינו מטעה אורח כמעט אף פעם. אך המשטרה לא אמרה נואש והמשיכה במלחמתה. יום אחד, לפני כמה חודשים, נתפס ע"י שוטרים קרסיון — עובד באחד מבתי הקולנוע בעיר. זה היה חשוב מאד למש"טרה, כי הדבר העלה את החשד, כי אנשים מבסנים שותפים לעסק. האיש הובא לדין, אך כלפי החוק לא היה הלז אלא מפקיע רגיל של מחירי כרטיסים. הוא נקנס ונש"ט לח הביתה. לא היו הוכחות, כי יש מקום להכללה. היה זה המקרה היחיד, בו נתפס עובד קולנוע במעשה כגון זה. ואולם חבר העובדים הזועזע. העובדים בבתי הקולנוע לא יכלו להסתפק בקנס, שהוטל ע"י בית המשפט על חברם, בעל האתיקה המקצועית הירודה. הועד התכנס לשיבה ודן בענין החמור.

והנה הוחלט על גזר הדין כלפי היחבר. ההחלטה הועברה אליו בכתב. "המעשה היה מחפיר ומבייש". העונש: "בית החשש שהחבר הוא בעל משפחה וכי זה לו הפעם הראשונה...". מחצית משכורתו לקרן אמהות עובדות, פרום המסקנות, על חשבוננו, בעתון דבר.

רפואה

אור למעי העיוור

לפני 28 שנים, בורשה, בירת פולין, חלה רופא צעיר אחד בשם ד"ר גוסליב קרמר, שאך לפני שנים מספר גמר את חוק לימודיו בשווייץ. הרופא הצעיר החליט, כי אכילת בשר טחון חי עלולה להביא שיתור ניכר בבריאות העם, ביקש לנסות את הדבר בעצמו, התוצאה: הוא חלה בדלקת המעי העיוור וכיס המרה. מאז סבל מהתקפות שתי המחלות הפכו אצלו סבל מתמיד.

באותה שנה פרצה בורשה מגפת הטיפוס. הרופא קרמר החליט לבלוע מספר גלולות — תרכיב חיסון נגד המחלה. מה הופתע, כאשר כעבור כמה ימים ספסו הכי

שילם 100 לירות בלבד. על השובר היתה זו מכונת משא, ועל סמך האישור הזה השיג את ההלוואה והרחת הנקי היה — 600 לירות. משנתגלה הדבר, נשלח יונה שוב לבית הסוהר.

חוק ולא אהבה. השבוע, בשעה שהמשטרה ערכה סריקה אחר פרוצות ואלה החיים על רחצה, נתקלה חולית שוטריה-חרש בצעיר האלגנטי בעל הפנים

האצילים. היה זה במרכז העיר, באתר הדרות היפות של אותו בית, על אודותיו קיבלה המשטרה ידיעות, כי במקום נערך מכר וסחר בנשים. מסתבר, כי יונה הוא בעל אחד החדרים המרוהטים. בהרגישו, כי הביקור בביתו, בחצות הלילה, איננו למטרות אהבה אלא חוק, ניסה האיש שוב "להרגיע את הרוחות" באמירתו השקטה והמשכנעת: "זה בסדר, בחורים, פנה לשוטרים, אתם יכולים לעזוב את המקום. אני כבר בדקתי את הדבר". הבלשים תמחו: "מיהו האיש הזה הנותן הוראות? שמא משהו שאינו מוכר, משהו מהמטה?" הם התעניינו לדעת, מה פירוש ההוראה הזאת. אל תשאל שאלות, זה בסדר" — אמר יונה וטפח על שכמו של ראש הקבוצה. הסוף: יונה הועבר למעצר ויצמד עתה בדין על ספסרות בנשים ונטילה בלתי חוקית של סמכות רשמית, מבלי שיהיה רשאי לעשות כן...

הרופא נשלח לריפוי

רבים הכירוהו בשם "ג'ימי", חבבוהו בשל חוש ההומור שלו ומדינו: מדי סרן בצבא ההגנה לישראל, בייחידת השרות הרפואי. הוא היה מבקר לעתים תכופות בקפה ניצה ומקומות ציבוריים דומים, משוחח עם ידידים רבים, מספר על הרפת קאותיו, משפחתו העשירה, עסקיו.

ערב אחד פגש "ג'ימי" בחורה מאמריקה — תיירת צעירה חמומה, התאהב בה, נשאה לאשה כעבור שבועיים. גם האשה התאהבה בו ממבט ראשון. כעבור שבוע נתגרש ההוג לפני אותו רב. המכרים ידעו זאת ספק מסיפוריו, ספק מרכילות איש לא ידע את הסיבה.

יום אחד, בשבוע שעבר, הובא סרן "ג'ימי" יהודה ריפנר, בפני שופט שלום, כנאשם בשמונה פרטים, ביניהם: התעסקות ברפואה בלי רשיון, שימוש בתואר דוקטור, התחזקת סמים משכרים (מורפיום), שימוש בדם, זיוף מרשמי תרופות וכי'. כפי שהסביר הקצין התובע, בראייה לכבוד השופט מגורי, עסק הסרן במשך תקופה מסוימת ברפואה באחד מבתי החולים הצבאיים בארץ, מבלי שהיה מוסמך לכך.

הדבר נתגלה תוך כדי עבירה אחרת, המיוחסת אליו על ידי המשטרה: שימוש בסמים משכרים. הוא היה רושם מרשמי תרופות לחולים מדומים, חותם עליהן כרושם צבאי. עד אשר יום אחד, נתקל הרוקח המחזוי, שערך בדיקת מרשמים בבתי מריתקת, במספר תרכיבים מזויזים. מקץ כמה שבועות, נתקבלו עוד מרשמים מבתי מרקחת אחרים, שאף בהם היה המורפיום החומר

אלחצה ושלוש

המתח עולה שוב

המתח במרחב רפה זומן. בזמן המלחמה בפלסטין, היו המונינים מוכנים להקריב קרבות, לקבל בשמחה כל צעד של מוש' לידם. מאז החלו להתעניין יותר בעניינים פוליטיים פנימיים, עניני כלכלה, להביט בעין בוחנת במעשי המדינאים.

דיקטטור ראשון הודח בסוריה, שני ושלישי נרצחו. הרביעי, אריב אל-שישקלי, מחכה לתורו. כדי להרחיק את היום, בו ישלם גם הוא בחייו להמונים הבלתי מריר צים, מצא פתרון גאוני בדוק: להעלות את המתח בעזרת מאורעות היצוניים.

חיילים סוריים החלו יורים לעבר הגבול בחולה ובאל-חמה (ראה בסדרה). ולמחרת נכה חאלד אל-עזם, ראש הממשלה, בהצבעת אימון מכריעה לממשלתו החדשה. כדי להוכיח שהכל בסדר הכריז: אשמים היתר דים. ממשלת מעונינת ביצירת מתח מלאכותי, לקראת הבחירות המתקרבות.

הלבנון

כל כך הרבה פושעים!

הפעם לא תהיה שימכת דמים. הה' ליטו תושבי הלבנון לפני הבחירות לבית הנבחרים, העומדות להתקיים במחצית אפריל. תהינה אלו בחירות דמוקרטיות חופשיות, ללא התערבות השלטונות, ללא שימוש בכוח. הוקמה ועדה של שלוש המפלגות הגדולות, שהחליטה כי לא תתקבל מועמדותו של איש משטרה, או של קרובו של איש משטרה.

הסימן הבולט ביותר לפתיחת מערכת הבחירות הופיע על קירות הבתים — שורות ארוכות של צילומים. במקום שימוש במו"ד עות בחירות כתובות בלבד, הדפיסו המוע' מדים את הצלומיהם, תלו אותם בכל פינה. מלחים אמריקאים, שאינם ביקרה בנמל בירות, הופתעו משפע התמונות. האם הפושעים כה רבים אצלכם? שאלו בתמהיל. הם חשבו את הכרוזים לתמונות פושעים.

טבלת האש. בבית הנבחרים הלבנוני 77 כסאות. רשימת המועמדים מגיעה לאלף. המפלגות שם אינן לפי המקובל — אדם, הרוצה להבחר, מחליט איזוהי המפלגה, לפי דעתו, העומדת לנצח, מצטרף אליה. ככל שלמפלגה יותר סיכויים לנצחון, והמועמד הוא איש בלתי ידוע, עולה המחיר, שעליו לשלם, כדי להצטרף לרשימה. המחיר יכול להגיע עד מאה או מאתיים אלף לירות לבנוניות — 20 אלף ל"ש. במקרים רבים נמכרת זכות ההצטרפות לרשימה במכירה פומבית.

אך התשלום אינו מבטיח היבחרות. בבחירות האחרונות קיבלו אנשי אתת הרשימות 180 אלף לירות ממועמד, אך התחרטו, מחקו את שמו מן הרשימה ולא

רק זאת, אלא הגישו תביעה סלילית נגדו, על ששילם להם חלק מן הסכום בהמחאה ללא כיסוי.

הסוציאליסטים בראשות כמאל ג'נבלאט התכנסו לאסיפה שהיה עליה להתנהל בשקט ובשלוש. ג'נבלאט הודיע, שאסור להביא נשק או משקאות חריפים לאסיפה. אולם בדרך מס' ג'נבלאט הודיע, שאסור להביא נשק או משקאות חריפים לאסיפה. אולם בדרך מס' תורית התחמם הקהל, נשמעו מספר יריות, שני אנשים נמצאו מוטלים על האדמה, ללא רוח חיים.

קרובי צלומים לבחירות, בירות
נשק ומשקאות חריפים

למחרת יצא ג'נבלאט בהכרזה חגיגית: **המפלגה עברה את טבילת האש.**

מצרים

הנכבד המסתורי

בקול נפץ אדיר חזרו לכותרות העיתונים הפצצות, שלא התפוצצו בימי מלחמת מצרים בישראל. שמונים עורכידיו ולמעלה משלוש שים שולחיהם, הנאשמים בקניית תחמושת מקולקלת בעבור הצבא המצרי, משכו קהל מוזמנים ועיתונאים רב, שמילא את האולם הגדול של בית הדין העליון בקהיר. ישיבות בית הדין דמו יותר לאסיפה של ראשי החברה הגבוהה, הכלכלה והספר ליטיקה של מצרים, מאשר לביור אשמות פליליות חמורות. רשימת הנאשמים היתה גדושה נושא' תואר באשא ובי, במיוחד בלס בה שמו של הנסיך עבאס חלים. ממק' רבי המלך פארוק.

הם נאשמו, זה למעלה משנה, בצבירת הון תועפות על חשבון המדינה, בהיות

אחראים לקניית נשק ותחמושת לצבא. עקב הגילויים הראשונים, לפני כמה חודשים, הודחו ראש המטה ומפקדי צבא גבוהים, שהיו מעורבים בדבר. עתה נתבעים האורחים, אנשי העסקים של הקנוניה. האשמה לא עשתה רושם כלשהו על הנאשמים. להיפך — הם מתפללים, שהמ' דינה אף מצאה לנהיך לתבוע אותם לדין. אמנם הם פטריטיים, המוכנים להקריב הכל למען האומה, אך עסקים הם בכל זאת עסקים. כאשר נשלחו לקנות נשק (בעקב אולית המלאי ורוב הציוד במלחמת פלס-

את דבריו, התרעם אבו אל-פתח. מעולם לא פגשתי את מנהל חברת אורליקון, רק פעם אחת הייתי בשווק. זה היה למעלה משנה אחרי התאריך, שקבע הנסיך. אני מוכן לשלם מאה אלף לירות לכל מי, שיביא את הסרט שעליו הוקלטה השיחה ויוכיח, כי הקול הוא קולי. אינני זקוק לשוחד ורים; יש לי מספיק כסף משלי, ברוך השם, שעי' שיתיו בדרך ישרה.

חלף עם הים

"זה בא בנקמת האלהים, ככוח עליון שאין עומד בפניו". כך תיארו אנשי הכפר אל-שרפא את מבוול הגשמים, שהפך את כפרם עי חרבות. זאת אינה הפעם הראשונה, שמי גשם שוטפים את אל-שרפא, כפר קטן, כעשרה ק"מ מן הנילוס, במרכז מצרים. אלא שהפעם עבר השטפון על כל ממדיו הקודמים.

אנשי הכפר טענו, כי הממשלה היא האשמה בדבר. עד עתה נהגו מי הגשם לזרום באפיק עמוק אל הנילוס. השנה הקימה הממשלה סכר מאבנים ואדמה, בתוך האפיק היבש, כדי להטות את מי הגשמים לכשיבואו. זאת עשו לא כדי להגן על אנשי הכפר, אלא כדי למנוע את שטפון אדמותיהם של כמה בעלי אחוזות עשירים.

הסכר הפרימיטיבי לא עמד בפני כוח המים המצטברים, שפרצו וזרמו אל עבר הכפר.

"היתי בכניסה לכפר, מצד המדבר", מספר מורה בית-הספר העממי במקום, "כאשר ראיתי את המים מתקדמים, רצתי בכל כוחי אל הבית, להציל את בני, אך המים הקדימוני, הגיעו אל הבית לפני. ראיתי את אשתי מרחוק, תינוק על שכמה. את שני בני ראיתי, כשהם נסחפים עם השטפון, לא יכולתי להגיע אליהם, הם נעלמו מעיני."

סיפורי זוועה דומים היו בפי כל הניצור לים. הרועה, שנחשב העשיר שבתושבים, הפך פתאום חסר-כל. מאה ראש הבקר, שהיו לו, נסחפו במים. "אך בכל זאת עלינו להודות לאל", הם חוזרים ואומרים. "השטפון בא בשעה שבע בערב, ובגשמים היו עדיין ערים. לוא איחר השטפון בשע' חים, היינו כולנו עתה בעולם המתים."

כוח אטומי. רק כעבור 48 שעות, החלה להגיע עזרה מן החוץ. נשי המטה האדום, שבאו מקהיר, הביאו עמן לתם ובגדים לחלק לניצולים. תור ארוך הודג ליד שולחן החלוקה. כל מי, שקיבל את חצי ככר הלחם, התנפל עליו כאילו לא ראה אוכל מימיו. ביום השלישי הגיעו גם אוהלים, שהוקמו בין הריסות בתי החימר, שהתפוררו בשטפון.

אינני יודע לשם מה מבזבזים כספים לפיתוח האטום. לוא היו לאמריקה פקידים כשלנו, אמר עתונאי, שביקר במקום, היה זה כוח מספיק להריסת כל העולם, כשם שהרסו את אל-שרפא.

תשבץ מס. 64

מאת הקורא **גדעון הובדורף**, תל אביב

מאוזן: (1) השקלא והטריא בבית הדין. (5) חורץ גורל הנאשם. (9) גרם לפרסום גן צבורי בתל אביב. (15) כתב השחרור של הגנב. (16) שר. (17) 635 ימים. (18) ההיפך משלילה. (20) את אשר יש להשיב בזמנו. (21) מכשיר כתיבה. (22) משמר בתנועה. (23) המטה הראשי של הרגש. (25) מילת זיהוי. (26) גבר גדול בתורה. (28) מהפכן. (30) עיר הבגידה הצרפתית. (33) את... בסופה (במדבר כ"א, י"ד-ט"ו). (34) חזר. (35) מלת גוף לשאלה. (36) אוכל. (38) מלת שלילה. (40) אחי הבל. (41) שומר. (43) אשם. (44) שלילה. (46) מעשהו של תיר. (48) חמש-עשרה. (49) בעזרתה ברחו עצורי לחי' מלטרון. (51) פנסיון ממשלתי. (53) כלי עבודה. (54) מקימו של בית הסוהר החדש.

מאוזן: (2) שרות הידיעות. (3) לבו רטט. (5) ההיפך מעומה. (6) אחיו של באגא לניקוי כלים. (8) עובר על חוקי המדינה. (10) מעילה. (11) זכותם של חמשת הגדולים באו"מ. (12) האוביקט של הגנב. (14) שמו הקודם של שופט ביה"ד המחוזי קנת. (16) שמו הקודם של מג' היג המפלגה הפרוגרסיבית. (18) גיל התופה. (19) מעצור. (22) נתבע. (24) חקירה. (27) מלת בקשה. (29) תאר אצילות ספרדי. (31) שכר.

		7	6	5		4	3	2	1	
12					11	10		9		8
	16					15			14	13
		20		19			18			17
			25	24	23			22		21
				29	28			27	26	
					33	32		31		30
39	38				37	36		35		34
										40
		43				42	41			
		48		47		46		45		44
			52	51		50		49		
				54						53

פתרון תשבץ מס. 63

מאוזן: (1) מנרה; (2) ניר יורק; (10) שץ; (11) רץ; (13) מת; (14) ליק; (15) גאווה; (17) רק; (19) שן; (20) ברזל; (22) רעננה; (25) בי; (26) תמה; (27) אביר; (30) תקוה; (32) שי; (33) לי; (34) לץ; (36) תת; (37) גומה; (39) ארור; (41) גיד; (42) גף; (44) יוגית; (46) הדחה; (48) קץ; (50) סב; (51) המיה; (53) סוס; (55) רם; (57) בל; (58) הא; (59) רמת הנגב; (60) לענה;

מאוזן: (1) משגב; (2) גץ; (3) הראל; (5) ים; (6) ותרון; (7) ול; (8) ריש; (9) קפץ; (12) צו; (15) גנית; (16) הרגה; (18) קנאים; (21) רב; (23) על; (24) הב; (26) תות; (28) יל; (29) תלאקסר; (31) קתרוס; (32) שוד; (35) צר; (37) גיתה; (38) הגדה; (40) וי; (41) גי; (43) פח; (45) נברן; (46) הייל; (47) הנאה; (49) צום; (52) מב; (54) סת; (56) מג; (58) הן.

פרסים לפותר תשבץ מס. 63

1. גדעון מרליין, רח' עליה, ת"א.
2. רבקה חייט, מרחביה, ירושלים.
3. נתנאל כהן, פתח תקוה.

לא מציון יצאה תורה

צילי עניה במטבע זר. עליה לייבא סור כר. עליה לייבא גיר לעתונות. נשאלה השאלה: מה עדיף?

ישב גונולס וידלה, נשיא המדינה, הר' הר זמן רב. לבסוף הודיע החלטתו — סטירת לחי מצלצלת לממשלות נאורות רבות, הרגילות לבזבזן למדיניות האופרטות הדרום-אמריקאיות:

השבוע הוציא השופט קאופמן (יהודי) פסק-דין מות נגד הוגג רוזנברג, שנמצא אשם בעזון ריגול, ואילו את דוד גרינגלס דן ל-15 שנות מאסר, לפי המלצת רוי כהן, התובע הכללי, כי הוא התחרט על מעשיו והפך עד המדינה.

מס' 1 בעולם התחתון

כשהופיעה המכניקה הראשונית ברחוב החלה מהפכה גדולה בחיי האנושות. מהפכה שניה, לא פחות גדולה, התחוללה, כשהתק' בצה המשפחה הראשונה מסביב למכשיר הטלביזיה. כשנתקבצו, לפני שבועיים, רוב

ג'ורג' רוזנברג (מימין), ואשתו, מרגלים ושומרים איש הצירות קיבל תרשים

מדינה עניה יכולה לחתר על סוכר. המ' דינה לא תמות, אם אורחיה יאכלו פחות. מדינה עניה אינה יכולה לחתר על גיר לעתונות. בי בלעדיות ימות המשטר הדי-מוקרטי, תתנון רוח המדינה. המסקנה: פחות סוכר, יותר גייר.

ארצות הברית

הוגג נדון למות

במשך זמן רב נמשכה תחרות עזה בין היהודים והאיטלקים: מי יתפוס את המקום הראשון בעולם הפשעים באמריקה? מול התותחים הכבדים של העולם התחתון האיטלקי (אל קפונה, לוציאנו, פישטי) התיצבו היהודים מיקי כהן, יעקב גוויט, רוזן, (העולם הזה 699). לפני שבוע נראה כאילו הוכרע המאבק לסובת האיטלקים. מול מצלמות הטלוויזיה עברו ראשי העולם התחתון המאורגן (ראה להלן). כמעט כולם איטלקים.

והנה נכנסה יהודיה בגיל העמידה לבית הדין הגבוה בניו-יורק. האשמה: היא העבירה — יחד עם ג'וליוס רוזנברג, בעלה — את סודות פצצת האטום לרוסים. עד התביעה העיקרי היה דוד גרינגלס, אחיה של הנכרת רוזנברג.

בשנת 1944 עבד דוד גרינגלס, סמל בבצא האמריקאי, במפעלי לוס אלמוס. אשתו באה לבקרו שם, אמרה לו שהמפעל, שהוא עבד בו, לא היה אלא מפעל האטום, שפעולתו היתה סוד גם לאלה שעבדו שם. את הסוד הזה גילה לה ג'וליוס רוזנברג, גיסו של גרינגלס. היא ביקשה מאתו לאסוף ידיעות, כדי שרוזנברג ימסור אותן לברית המועצות. ג'וליוס ואשתו כבר אינם קשורים באופן גלוי במפלגה הקומוניסטית. עתה הם עובדים בשירות החשאי. אין כל סכנה שמישהו ירגיש בדבר, הרגיעה אותו.

כפועל בבתי המלאכה, קבל גרינגלס בקלות פרטים מאנשי המדע הגבוהים ביותר, שבאו אחריו במגע בזמן העבודה. שמונה חודשים לפני שפוצצה הפצצה הראשונה מעל הירושמה, מסר גרינגלס תרשים של הפצצה, שהועבר לרוסיה, באמצעות אנטולי יקובלב, איש הצירות הסובייטית בניו-יורק.

כאשר נעצר ד"ר קלאוס פוקס, אחד מאנשי המדע החשובים, שמסרו אינפורמציה על האטום לרוסים, התקשר רוזנברג עם גרינגלס, אמר לו כי עליו לברוח מאמריקה. היה עליו להתקשר עם אנשי השרות החשאי הרוסי בדורס אמריקה ואירופה, ואלה היו צריכים להעבירם לרוסיה. אך גרינגלס ואשתו העדיפו להשאיר באמריקה, והשאירו בידיהם את 5000 הדולר שניתנו להם לביצוע בריחתם.

הנשיא חייך. לא פחות מענינת היתה חקירה אחרת של הסנט, שלא טולב' זה: אוצרה-הלאות הממשלתי חלק סכומים עצומים בצורת הלוואות לחברות וזקוקות לכך. הסינאט גילה, כי בן עירו של הנשיא טרומן, יריד פרטי של טרומן, שאשתו משמ' שת מזכירה פרטית בבית הלבן, הוא המש' פיע על אישור הלוואות — תמורת דמי-שוח, המגיעים למאות אלפי דולרים.

ועדת הסינאט צהלה נוכח הזדמנות זו, לתת סטירת לחי הגונה לנשיא, הבלתי-אהוד בסינאט. אך לפתע נשתתקו כל הקולות. נודע, כי הנשיא אסף בחשאי את תיקי אוצר-ההלוואות, פקד לערוך רשימה מדוקדקת של הסנטורים שהבטיחו הלוואות לידיהם. מת ברר כי אף אחד מן הסנטורים-החוקרים לא היה בעל מצפון נקי. אפילו יו"ר הוועדה נזכר בכמה מכתבים שכתב בשעתו לאוצר.

לרגע קט קמה בהלה. אולם הנשיא, אמן הטכסיס, חייך: הוא רק רצה לעמוד על העובדות, אינו מתכוון לפרסמן ברבים. הסנ' טורים נשמו לרוחה. אולם הטון באולם החקירות ירד בהרבה.

ארנבות וסרטנים אסורים

מה עלולות להיות תוצאות הכפיה ה' דתית על חיי יומיים של האזרח — על כך אפשר ללמוד לאו דוקא בציון אשר בישראל, כי אם בעיר ציון שבמדינת אילינוי, ארצות-הברית. מונטי ג'יקובס, סופר העולם הזה באמריקה, כותב:

בעית השפעתן של קבוצות דתיות על חיי יומיים של האזרח אינה מיוחדת ליש' ראל; היא עלולה לגרום שעורריה גם בעיר ציון, שבמדינת אילינוי, אר' הב.

כשיסד ד"ר דואי את ציון, בשנת 1901, — בית לכנסיתו הנוצרית-קתולית, קיווה שעדתו תלך בדרך החיים הכתובה בברית הישנה — ובמיוחד בספר דברים. תפריי טים המכילים בשר חזיר, סרטנים, ארנבות נאסרו. האיש אסר על הרכבות לעצור בציון בימי הראשון בשבוע. כמו כן נא' סרה בימים אלה הכניסה לחנויות, בתי מרוח, תיאטראות ושכרו כרטיסים בכסף. רופאים הוחרמו ואסור היה לתנות את בים בפומבי, בגנים צבוריים. חופי הרה' צה חולקו לשלושה: חלק לרוקות, חלק לרוקים ובאמצע לזוגות נשואים.

אסור לעשן. נאסר לחרף ולגדף, לפחות במקומות ציבוריים, ע"י חוק עירוני. נאסר, ע"י חוק אחר, לעשן או להתחזק אפילו סיגריה דולקת, סיגר או מקטרת.

ועדת קיפואר, פרנק קוסמרו (שני משמאל), ראש חברת פשעים הפושע נתן הוראות למשטרה

אם פעולה כזאת עלולה היתה לגרום "הפ' רעת השלוה או אי נעימות גופנית" למי-שהוא ברדיוס של 2 מטרים מהמעשן.

כל עסק שהוא הגורר רוחים — כולל מכירה והפצת עתונים או סחורה — נאסר ביום הראשון לשבוע; אסור היה "להפריע את מנוחת הציבור בעבודה" ביום הראשון. הופעות אתלטיות נאסרו, אם היו כרוכות בתשלום כניסה; כדור בסיס ומשחקים אחרים היו אסורים ברחוב, בימי ראשון. "כל לימוד שהוא הכומר באלהים" — לא הותר בבתי הספר הציבוריים בציון. וזה ברר אחריו את לימוד הגיאוגרפיה, שכל

בסענה שהוא צרור. כשיצא את האולם, לא היה עוד בוטח בעצמו: על ראשו רחף האיום של משפט על ביוון הסינאט, אשמה כבדה מאד; איום נוסף של שלילת אזרחותו האמריקאית, גירושו לאיטליה, מאחר שנת' ברר כי העלים, בשעת התאורחות, את העובדה שחזיב קודם לכן במשפט סלייל.

אולם צופי הטלביזיה, שמליונים מהם שבתו אותו יום מכל מלאכה, כדי לחזות בהצגה, למדו הרבה: בין השאר, נוכחו לדעת, כי פושע זה מינה להם את ראש עיריתם, שלט בגורלם, נתן הוראות לתובע הכללי ולמשטרה.

העולם כבר שכח מזה כבר, שכדור הא' רץ הוא שטוח ושהשמש סובבת את כדור הארץ — כמובן בלי התחשב בכל גילויי המדע החדשים ביותר.

"אדון יום ראשון סגור". וילבור גלן וליבה, יורשו של דואי כראש העיר (עתה 9000 תושבים) מת ב'1942. במותו גססו גם מספר תקנות חמורות ביותר. רק תקנות יום הראשון נשארו בתקפן. אך אלה גם אלה הופלו בשנת 1949. וזוהי הסיבה לסערה השוררת בעיר: קמה תג'ר עה, השואפת להחזיר לכונן את כל תקנות יום הראשון.

בראש התנועה עומד איש בשם דיואט קלרנס הנטלי — "אדון יום ראשון סגור", כשם שהוא נקרא בפי כל. "כל דבר המפ' ריע את שלות יום האלהים — אחת דתו, להיות מסולק", אומרת סיסמתו של הנט' ליי, אף על פי שהוא מוכן להשאיר את המסעדות פתוחות. מפני שלאנשים רבים אין מקום אחר, בו יוכלו לאכול.

נגד הצעותיו של הנטלי קמה אופ'ר ויציה, שדרך פעולתה ערמומית ומחושבת ביותר. היא טוענת, דרך משל, כי הנטלי מעורר מסע צלב ויש לו מעריצים, אבל "כמובן אפשר למצוא מצביעים שיתנגדו להצגת סרטנים בציון ביום הראשון. ואת האנשים האלה ממש תוכל לפגוש יוצאים מן העיר ליהנות מסרט ביום ראשון במקום אחר..." הנטלי ממשיך בתעמולתו על אף כל ההתקפות נגדו, ובידיעה שמלחמתו נדונה מראש לכשלקו.

"לעולם לא יחזרו ימי ד"ר דואי כלפני 40, 50 שנה", הוא אומר. "אם המשיך העיר בדרכה הלווה, בקצב הנוכחי, הרי עלולים הם עוד להכניס לכאן משקאות חריפים..."

עד עתה טרם אירעה תגרה בציון. אין זה מתקבל על הדעת, כי מישו ירגם או יבעיר מכוניות הנוסעות ביום הראשון — מפני שבשטעות עלולות המכו' ניות להיות אלו השייכות לתומכי הנטלי, ואלה מעדיפים, לעת עתה, לפחות למען עצמם, חופש תנועה.

הודו

לחם תמורת עצמאות

סרי ג'ואוארלא ניהרו אהוב בעולם יותר מכל מדינאי חי אחר. עמדתו הדגולה בימל מלחמת-השחרור ההודית, שעה ש' עמד בשורה הראשונה של מפגנים מול חיילים בריטים, שהסתערו עליו בכדונים ובאלות, התנגדותו המוחלטת לאמצעים של אלמות, נבזותו לסלות לאויביו הבריטים — למחרת יציאתם מארצו — כל אלה עשוהו דמות כמעט אגדתית.

אולם במקום אחד אין הסרי (*) אהוב כל עיקר: נסיונו לתוך בין המערב לבין סין, מלחמתו בצ'ינג קיי-שק ותמיכתו במאו צ'ה-טונג הרגיוו את האמריקאים.

כשפנתה הודו לא מכבר אל ארצות הברית, כדי לקבל תרומה של 2 מיליון טון חיטה למליונים, שמות-הרעב מאיים עליהם, נראה הדבר כענין פורמלי בלבד. לא היה ספק שהתרומה תינתן. אולם הסנ' טורים האמריקאים, הרגישים לדעת הקהל, סברו אחרת. דובר הסינאט הודיע שעל המוסד לענין קודם כל ביחסים, שנוצרו בין ארצות הברית והודו.

ההודעה עוררה סערה גדולה. קרא ואל-טר ליפמן, הפרשן המדיני הנודע: "אין לנו אפשרות, אין לנו זכות לדרת לרמה זו... בצורה זו נוכיח, כי צודקים אורי בינו, בנידיבותה של ארצות הברית גי' תנת במחיר עצמאות המדינות המקבלות אותה".

24 חברי הסינאט ובית הנבחרים, ביניהם מתנגדים חריפים לקי של ניהרו, התאחדו כדי לשם לאל את ההודעה הקודמת, להבטיח את החיטה להודו.

כששככה הסערה היה ברור, כי ההודים יקבלו את החיטה. לא כל כך ברור היה אם אמנם מתה השאיפה למכור להם לחם תמורת עצמאות.

(*) "סרי" פירושו "אדון" בהודו. תוארו הקודם של ניהרו "פאניצט" ("חסד") נתי' בטל עם החוק המחסל את הכיתות חד' תיות — משאת נפשו של גאנדי חסנות.

הונגריה

עד קצות האצבעות

"אוהה, קטלין..." — נאנח קהל הזכרים ההונגרי בשנות השלושים — בשמעו את קולה הנמוך המשיי בקולנוע או מעל גבי התקליטים.

הנערה קטלין קרדי הוקופה הגבוהה (175 ס"מ) לא היתה יפהפיה, ועוד פחות מזה שחקנית. — אבל כל חלקי גופה, עד קצות האצבעות, היו טעונים מתח סקס אפיל, שלחה בקול מעורר, שלא ישכח. חייה הפרטיים של קטלין, שהיתה עשירה

קטלין קרדי, שחקנית קהל הזכרים נאנח

ביותר, עוררו בקורת, רכילות עסיסית על המספר הרב של חבריה וחברותיה. אבל קטלין היתה דמוקרטית למדי, דבר שהפתיע ביותר בתקופת הנציונזם. היא עמדה בנבירה בפני ההתקפות המורעלות של העיתונות הפשיסטית, הגנה על ידיה הטהורות, עד אשר, לבסוף, נגררה בעצמה לתוך עלילת ריגול מסובכת. ההרפתקה נגמרה בכי טוב.

בעזרת ידידה רב ההשפעה, הגנרל המרגל ולגוקי וירו, הצליחה להמלט מפני הגסטפו. (הידיד נתלה אחריה באשמת קונספירציה ע"י רקושי ב-1947). קטלין קבלה בשמחה את תפקיד "אמן העם" בראיוליקה ההונגרית העממית הדמוקרטית.

אבל מחציתה השניה של הקריירה היתה קצרצרה. בשבוע שעבר נמלטה קטלין המב-ריקה ממני מוסר המשטר הקומוניסטי החמור.

ועתה — בדרך לזלצבורג — היא מקווה לחתום חוזה עם הוליווד.

הוליווד

האוסקר

האוסקר משמש בכל חורף נושא לדיון, ניס, ויכוחים, ניחושים, כיבודים. בא האביב ושם קץ לבולמוס, עד השנה הבאה לפחות, על ידי מתן הסרטים עצמם. החלוקה השנה:

הסרט הטוב ביותר: הכל אודות חוזה.

במאי: ג'וזף מנקייביץ' עבור ביום אותו סרט.

שחקן: חוזה פרר (סיראנו דה ברדראק).

שחקנית: ג'ודי הולדיי (רק אתמוז נולדה).

תסריט: וילדר, ברייקס, מרשמון (שדות סאנטו).

שחקן משנה: ג'ורג' סאנדרס (הכל אודות חוזה).

שחקנית משנה: ג'וספין האל (הארביי).

סרט זר: חומות מאלאפאנה (איטלקי).

בביוס אלפרדו ג'אריני.

פרס מיוחד: לואי ב. מאיר עבור 35 שנה של עבודה בשדה הקולנוע.

מוסיקה: פראנץ וואקסמאן (שדות סאנטו).

סרט קצר (2 מערכות): (עמא הביברים).

צלם (בשחור לבן): רוברט קראסר (האדם השלישי).

צלם (בצבעים): רוברט סארטיס (מכ-רות המלך שלמה).

המחלה: לב שבור

"הייתי חבר המפלגה הקומוניסטית בין השנים 1941 ו-1945". וידוי זה ההרים בש"בוע שעבר, בהוליווד, את חברי ועדת ה"קונגרס החוקרת את פעילות המפלגה הקומוניסטית בבירת הסרטים. סיבת התדהמה: הוידוי יצא מפיו של אחד מכוכבי הקולנוע המפורסמים ביותר: לארי (ג'ולסון) פארקס.

השחקן הצעיר עמד בפני הועדה, כש"עיניו מלאות דמעות, ביקש לאפשר לו להמשיך בעבודתו בסרטים. וכדי לחזק את ה"רושם הטוב מסר, מאחורי דלתים סגורות, לועדה, שמות שנים עשר אנשי הוליווד אחרים, שהיו או הנם עדיין חברי המפלגה הקומוניסטית.

אף על פי שדובר הועדה הכריז, שכל השמות ידועים להבירה זה זמן רב, מהר"ג'ון וייין, אחד מראשי החזית האנטי-קומוניסטית בהוליווד, להכריז על פארקס שהוא מלא את "חובתו האמריקאית" באופן ראוי לשבח. דרך המחילה נפתחה לפניו. אבל פארקס עצמו, לאחר חקירתו, נפל למשכב. המחלה, לדברי עורך הדין שלו: לב שבור.

פחות רכים בפני הועדה היו ג'ייל סוני-הגארד והוארד היסלבה, שנקראו אף הם לחקירה. הם סרבו להשיב על השאלה הגור"רלית: "האם הנך או היית מימך קומרניסט?" בהסתמך על החוק, המתיר לג"אשם לסרב למסור עדות, אם היא על-לה לשמש נגדו.

ג'ייל סוני-הגארד היא אשתו של הסופר ביברמאן, שיצא זה עתה מבית הסוהר, כו"ישב שנה על שסרב לענות על אותה השאלה בפני אותה ועדה.

סרטים

על אם הדרך

הסרט מבוסס על הנושא הבנלי של המ"שולש הנצחי — שני גברים ונערה. הגבר"רים הפעם היוו ריצ'ארד ויידמארק, בתפקיד ג'יפטי רובינס, בעל מסבאה שעל אם הדרך, קורנל ויילד כתברו הטוב פייט, המכהן כמנהל אותה מסבאה.

הנערה היא לילי (אידה לופינו) ומרת מקצועית מציקאגו, שמצאה חן בעיני ג'יפטי, השוכר אותה לשיר במסבאות. פייט מתמרמר על המשכורת הגבוהה, שהובטחה לנערה,

מנסה לשלח אותה. אולם לילי מוכיחה, שהיא מסוגלת למשוך קהל אל המסבאה, אף לעורר התלהבות מסוימת בלבותיהם של גברים שתויים. יותר מכולם היא שובה את לבו של פייט, שגם הוא שובה את לבה.

מצב זה הוא, כמובן, למרות רוחו של ג'יפטי, המאוהב גם הוא בלילי, המוכן אפילו לשאת אותה לאשה. הוא מנסה, בדרכים שונות, להפריד בין הנאהבים, למרר את חייהם. אולם דרכה של אהבה אמיתית, ביחוד בסרט הוליוודי, לצאת תמיד מנצחת: ג'יפטי נופל בפח, שטמן בעצמו. לילי ופייט יהיו מעתה מאושרים לנצח.

אפילו במאי כגון נייגולסקו, המנוסה בסרטים מלודרמטיים, יתקשה ליצור מתיחות בסרט שסופו ידוע מתחילתו. בכל זאת הצליח להוציא מתחת ידיו סרט, שאי"נגו משעמם, בקטעים אחדים אף משעשע: ביחוד בזמרתה של לופינו ותגרות הידים שהיא מעוררת.

מצליחה במיוחד סלסט הולם, בתפקיד קטן של קופאית במסבאה, שגם היא, כמו"כן, מאוהבת בפייט. השיח שניתן לה אינו אומר הרבה, אולם בעזרת קולה ומשחקה המלוטשים היא מצליחה לעצב דמות אופי"נית למדי של נערה אמריקאית עובדת.

ריצ'ארד ויידמארק משכנע מאד במשחקו העצור, אך קורנל ויילד מסתמך בעיקר על גופו האתלטי ושריריו המוצקים, כדי לע"שות רושם של מאהב נאמן.

אידה לופינו, אחת הנשים הבולטות ביותר בהוליווד, היא בת משפחת שח"קים מובהקת, ממוצא איטלקי, שהיגרו

לופינו איננה שחקנית גדולה; בכל אופן, אף אחד מסרטיה לא היה סרט אמנותי גדול. היא עדיין לא הוכיחה, שהיא שחקנית במתכונת בטי דייוויס, למשל. אבל כאישיית, לא רבות הן המשתתפות אליה, גם על הבד וגם מאחורי המצלמה. ביחד עם בעלה השני, מחבר התסריטים והמפיק קוליר יאנג (הראשון: לואיס לייזארד 1938—1943), יסדה חברת סרטים עצמאית, שהפיקה עד היום שני סרטים על נושאים חברתיים: לא רצוי, על ילדים בלתי חו"קיים ואל פחד, הדן במשותקים. השחק"נית דקת-הגיוורה, פעמיהם במשך הקאריירה שלה בפני התמוטטות גופנית, הוכיחה שהיא אחת מבעלות המרץ והיומה בהוליווד.

ריצ'ארד ויידמארק הוא השחקן, שהקפיד את דם הצופים בצחקו האידיטי והאכזרי בנשיקת המות. התפקיד הזה, של אורו, הרוצח הסאדיסט, בא לו לויידמארק לאחר הצלחות רבות על במת התיאטרון וברדיו.

הוא החל את דרכו הקולנועית לפני המלחמה העולמית, כאשר תר באופנים את צרפת וגרמניה, כשסרטיה-חובבים בידו. משחזר לעיר מולדתו (סאנרייו במדינת מילנוסה), רצה לערוך הצגות של סרטו בליחי הסבר מפיו. איש לא היה מעונין לראות או לשמוע; ויידמארק היה למורה חיתוך הדילבור בגימנסיה מקומית.

שנים אחדות של הוראה בשטח זה עלולות לשעמם כל אדם; ויידמארק לא היה יוצא מן הכלל. הוא הגיע לניו-יורק, וכיון שהיה יוצא מן הכלל בקרב המורים

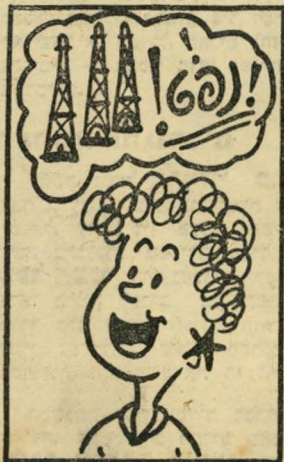

אידה לופינו, קורנל ויילד ("על אם הדרך") קהל השתויים התלהב

לחיתוך המבטא: (המבטא שלו היה טוב!) השיג עד מהרה עבודה בראדיו, בתסכיתים. משם אל הבמה, מן הבמה אל עמוד הב"קורות (כולן טובות), הדרך להוליווד היתה פתוחה.

אירע לויידמארק מה שכל שחקן צעיר הולם עליו: הוא עשה רושם עצום בתפ"קידו הראשון, מאז נחשב השחקן הבלונדי"בן ה-35 אחד הכוכבים המזהירים והקוס"תיים ביותר בהוליווד.

מגלה נפט

לניו-יוק

סאבונה

נתיבי אויר בלגיים

- אתה חוסך זמן
- מאכלים טעימים בשענה
- היסטוריה
- אין כל חוספת דמי
- הנסיעה
- הוספת סקופוט ללא
- חשיון נוסף
- נוחות טעולה
- צוח המאמן לדאוג לך
- מסוים מרווחים וספוארס

מחירי הנסיעה:
לוד-בריטל
בכונ אחד 70.-
מנוח וחוד 126.-
מסוים ד. 5-6

חלי-אביב - ניו-יוק
דרך בריטל

הכונן

הכונן

לכנס ג'ון

שיתקים כיום ששי 13.4.51

תכנית הכנס

שעה 9 יציאה לגבעת הגדוד.

יציאה מבית הבימה

שעה 21 מפגש הגדוד בקולנוע אסתר

כרטיסים ופרסים אצל: קיכלר רח' אלנבי 53

נדניי ככר חמשוכות

למדו

אנגלית

בביתם לשפות "קדימה"

רחוב בן-יהודה 74 תל-אביב

בהדרכת מורים מדוברים

אנגלית

ב-16.4 נפתחים קורסים חדשים

למתקדמים ולמשתלמים

פרסים והרשמה מ-9-12 בצהריים

8-4 בערב (פרט ליום ששי)

גאון וויקי קדינמדר

לחולדת חבו הבכור

איחולים לבניים

חיה ויחיא

הנדר

בתי הקידנוע בתל-אביב

אוריון:

"שירת חייו" שבוע שלישי

אסתר:

"הרוצחים בכסף" שבוע שני

מגדור:

"סינדרלה" שבוע חמישי

אופיר:

"בנים חורגים למולדת" שבוע שני

השרברבאי והמדינאים

כאשר מלאו השבוע עשר שנים לשחרור אסירי ההגנה מכלא עכו, נחננוס הא-סירים בראשותו של **אלוף משה** (מער) כות (צפון) **ברמל**, העלו זכרונות. מזכרונותיו של ברמל (מחבר מבין החומות, תחת השם "אסיר עברי", שזכה לארבע מהדורות במחלת) : ביקורי ראשי המטה הארצי בכלא; **משה סנה** מחור פש כחון, הבא לערוך הפלת ראש השנה, **ישראל גלילי** כפועל שרברבאי.

מזכיר הממשלה, **זאב שרף**, החליט לנתח את הרעם המקצועי של 13 חברי הממשלה: גילה רוב של שבעה עורכי דין; ארבעה מוסמכים — שר המסחר והתעשייה, **יעקב גרי**, שר המשרה, **ככור שייטברג**, שלושה, שלא השלימו את לימודיהם — ראש הממשלה, שר החקלאות, **פנחס לבון**, שר הפנים, **משה שפירא**.

טרם צאתו למוסקבה, ערך הד"ר **שמואל אדישיב**, ימיר ישראל ביכור, סלובקיה והונגריה, ציור פרידה רציני לבסוף יצא לכפר אחד: הגיח יחד עם כל חברי הצירות, וז פרטים על קבר האחים בלידיציה, שהועלה באש על ידי הגרמנים, שימש סמל המחנה האנטי-גרמני.

כאשר **משה סנה**, מנהיג מפ"ם הפוול לקומינפורם, עבר באחד מנאומיו בכנסת על זמנו הקצוב, הפריעו הח"כ המפא"י **אליהו הכרמלי**, יעץ לו לתת לאיש מס', **שמואל מיקוניס**, להמשיך את דבריו. כאשר עמד דקות לאחר מכן, יו"ר הכנסת, **יוסף שפירנצקי**, למסור את רשות הדיבור למזכיר מס', טעה וקרא את סנה לדוכן. התוצאה: כתב פרלמנטרי ידע להסביר את הדבר — טעות פריודיסטית.

מנחם בגין לא התעניין בפסיכו-לוגיה. כאשר **פנחס לבון** הפסיקו בקריאת בנינים: "בלי כזבים" השיב, בהסתמכו על תורת ההגיון ומדע המדינה: "שר החק" לאות, לפחות מן הפזמון שנעשית שר עליך לדעת לעצור בלשונך".

פרופסור ג'יימס מקדונלד, מי שהיה שגרירן הראשון של ארצות הברית בישראל, ידע לספר בספרו, שיצא זה עתה, על דורשיו אחר: בעובדו בלונדון, בדרכו למשרתו בתל-אביב, נפגש עם שר החוץ הבריטי, **ארתור בורן**. כאשר האמריקאי יעץ לשלוח ציר בריטי לישראל, הסי' מיק בחין עד שרשי שערותיו, הודעת, צוח: "בלתי אפשרי! לא בא בחשבון!". שבעה חודשים לאחר מכן שינה את דעתו.

כאשר חברות הנסיעות התריעו על המחסור בצמיגים, חלקי חילוף, תבעו צמ"צום התחבורה, קבע ד"ר **דב** ("הצנע") **יוסף**, טרם צאתו לארץ: "הם חושבים, בינם, שיוכלו להשיג עליהם" אחר שגור סחו המקובל: "אבל — אני לא מגומי, הרבה זמן לא ישחקו אתי".

אחר שד"ר **וולטר איתן**, מנהלו הכללי של משרד החוץ, החליט ממחלתו, החליט **משה שרת** ללכת בעקבותיו, למרות היותו שר בראות כפועל, בשעת שהותו של **משה שפירא** בארה"ב, חלה בשפעת, נטוטה להכנס לבית חולים, השרון בפתחתקת.

איש אחר בשירות החוץ, ד"ר **אוריאל יד**, מי שהיה מזכיר ראשון של שגרירות ישראל בחשינגטון, יועצו של **אליהו ששון** באנקרה, נטש, ארבעה חודשים אחר שהוענק לו תואר דוקטור למדעי המורח מטעם האוניברסיטה, את השירות. הסבה: אחר שהתמנותו ציר ישראל בטהרן לא יצאה אל הפועל, החליט לחזור לעבודה אקדמית — במכון מדעי המורח של הארץ ניברסיטה.

העתונאי והגנרלים

כאשר נשאל **ברמלי ס. קראם**, חבר ההדעה האנגלו-אמריקאית לעניני ארץ ישראל, עורך דין מצליח משיקאגו, מה עשה בהכנסות ממכירת ספרו **מאחורי מסך המשי**, הון בעבודת ההדעה, שנמכר בחצי מיליון טפסים, נתן הסבר שהטיל מורך בלב עורכי העולם הזה: "רכשתי עתון ניו-יוק, שאינו מפרסם מודעות מסחריות. היא משט את הרגל".

המשלחת הפלמנטרית מבריטניה חזרה לארצה. עתון ערב הקדיש מאמר הערבה **לדורר הרברט סמואל**, נציב ראשון

ליהודה, חבר המשלחת מטעם המפלגה הליברלית, סימיו ב. לורד סמואל היה שקוע בהרהורים, כאשר עלה אמש על מטוסו. בנו, **אדווין סמואל**, הגר בתל-אביב, תרגם את המאמר לאביו, שהסב עם משיפת אודיון לסעודת ערב בלתי רשמית, הראשונה בשבועיים שהותו הנוספת בישראל.

תייר בינלאומי אחר, שאח פרס, **מוחמד ראזא פחלי**, דחה את ביקורו בממלכת הירדן. אחר שהעתונות הפרסית תבעה ממנו, משך השבוע האחרון, לא לצאת את הארץ בשעה גורלית זו: והזכירו, כי "שפיכות דמים ונסיגות הפ"כ עלולים לקרות בהעדרו". הסכים השאח לדעת העתונות, הסתייע בסיבה רשמית ומספקת: דלקת המעי.

אותה שעה עמד שר ההגנה הבריטי, **עמנואל שניול**, התרה בשאח ובממלכתו, לא להפר את ההסכם עם חברת הנפט האנגלו-אירנית. ההנמקה: "הספרות

ויליאם פרימרוז, ויוליסט
לא כל אחד

של צביתת האריה הבריטי בזנבו עלול לגרום אחריו תגובות בלתי רצויות.

חברת הסרטים והוליוודית, המסריטה את הביוגרפיה של **המרשל ארווין רומל**, חיפשה מועמדים לתפקידי קצינים גרמנים בסרט. תנאי הקבלה: נתינות בריטית.

גנרל פרנציסקו פרנקו האמין בס-מליות: במלואת חזש עשרה שנה למרדו בממשלת ספרד הרפובליקאית, בו הבעיר את מלחמת האזרחים הספרדית, ערך מצעד נצחון. מספר החיילים המשתתפים במצעד: חמשה עשר אלף.

— **ג'הון** (בתוככי אסיה) **גונתר**, העיר תונאי אמריקאי, הנודע בספרים מסעותיו: והביוגרפיה שלו, פרסם השבוע ספר חדש. הנושא: **הגנרל רוגנס מוקארתיר**. אחר תיאור נאמן של גאון צבאי יהיר ומתבודד, מי שהיה רמט"כל אמריקאי, מסיים גונתר בפשטות: "חיילים אמריקאים רבים שונאים אותו תכלית שונא".

איש צבא אחר, גם הוא שליט עליון בתחומה, **המרשל יוסף** ("ברוו") **פיטו**, היה בצירה: בנקא איטלקי, **קאמילו קאמפריני**, תבע ממנו דמי קאמילות בשיעור של שש מאות אלף דולר. ההנמקה: סיוע בהשגת מלחת בסכום כולל של ארבעים מיליון דולר מבנקים אמריקאים. בריב העין לא לעזרתו של המרשל, קבע כי יש לדחות את התביעה: הנאשם אינו תושב איטליה.

הסנאורית והאמנים

בדרך בין טג'יר לקובלנקה שקעה מכונתו של **יהודי מנצח**, העורך מטעם קונצרטי **בצור אפריקה**, בבוקר. כשהכירו מנהל בית הספר היהודי שבאיזור, חש לתתנה המשרה, גייס מכונת משא — היחידה באיזור — שהעלתה את המכונת מן הבוקר. לבסוף צידד את הכנר במזון. למשך דרכו לקובלנקה: ככרות לחם וקנקני. **ויליאם פרימרוז** הסקוטי, גדול

מנגני היולה (אחותה הבכורה של הכנור), המופיע כסוליסט עם התזמורת הפילהרמונית בסידרת הקונצרטים הראשונה שלה, אחר שובה מאמריקה, הוא אחת ההוכחות החיות המועטות נגד הדעה המקובלת, שכל אלופי הנגינה בכלי קשת הם יהודים. **ביל בארמון**, הקומפוזיטור הגאווה, חיבר את יצירתו האחרונה, לפני מותו (1944). קארו-לינה הדרומית, הקדישה לפרמרוז: — קונצרטו ליוולה, שפרמרוז ניגן בארץ.

כאשר **מרנרט צייז סמית**, הסנור-רית היחידה בין 96 הסנורים של ארצות הברית, קבעה נישאת סלבוניה, כי אינה מזוינת להיות נשפעת ארטיה, התקש הקריין ושאל: "ניח שבכל זאת היית מת-עוררת בבוקר אחד בבית הלון — מה היית עושה?" מיד באה התשובה: "מבששת את סליחתה של **בס פרומן**, אשת הנשיא".

אחר שציתוני אריהב מיצו כל פרט על חייה ועיסוקיה של **אננה מ. רוזנברג**, היהודיה שהפכה סגניתו של **ג'ורג' מרשל**, שר הבטחון האמריקאי, פנו לבעלה, גילו את עיסוקיה של **יוליס רוזנברג**: בעל חנות מרובים בניו-יוק.

אחר שג'ורג' **הששי**, מלך בריטניה, חלק לאומנותו, **שרלטה ביל**, "הן: "חסד": מושב כפרי, בו תבלה את שארית ימיה, נתפנה למעשי צדקה במדמים רחבים יותר: לציון הופעתו הפומבית הראשונה מאז החלמתו מחולי הגל, מסר לשלושים וששה עניים מאה ושמונה ארנקים, שלושה ארנקים לעני: ארנק ירוק, המכיל כסף לקניית בגדים, ארנק אדום, המכיל כסף לקניית מזון וארנק לבן, המכיל ארבעה שילינג ושמונה פאני, פאני לכל שנה משנות חי המלך.

אחר **שווייטאם פאולקנר**, הסופר האמריקאי, קיבל את פרס נובל לספרות, תיאר את טקס החלוקה כהלחה אמריקאית, קבע: "איני סופר, אני איש אדמה. אני שונא את הערים. אך לפעמים אני מבקר בהן ועושה חיים כפועל. פאני לכל שנה משנות בלי מועדוני לילה, זה תענוג יקר מדי".

כאשר **פנינה זלצמן**, הפסנתרנית הישראלית שאינה זוכה לכבוד במולדתה, לקחה שבי בספרה את הלב הסקנדינבית בהופעותיה, נתבלבלו אסילו העיתונאים השבועיים קרי המזג, החליטו את שמה הפואטי באסתר. למחרת הופיע תיקון, קבע כי שם הפסנתרנית הוא נעמי. התיקון השלישי הסביר — השם הוא רות. אחר כך נואשה פנינה, המשיכה לפרוט שם הפסנתר, בלי לשים לב לעתונות השבדית.

מורים שווארק, השחקן התבמאי האידישאי, שהשתתף במאה וחמשים מחזות שונים, הגיע ארצה, מתעתד לעבור לחיאת רון העברי, שהחליף את ניו-יוק בירושלים. משנודע לו, ערב צאתו מארצה, על המחסור בנייר השורר בשארל, נקט בצעד נכון: רכש כמות גדולה של נייר חלק — כדי להופיע עליו את התכניות להופעותיו.

השחקנית האיטלקית **אננה מאניאני** נאלצה להופיע לפני בית דין: תושב גיאטולי תבעה למשפט על הופעתה, כפרוזה, בסרטה האחרון זלמן. לדברי התובע שם בתו, החייה באי ליפארי (בו מתארעת עלילת זלמן) כשם המרובה בסרט, דבר שהביא לרדיפתה וגירושה מן האי.

רייפח (דס וחול) **הורט** הופיעה ב-מנהסן, אחרי שהופצו שמועות, שהא מת-כוננת לעזוב את בעלה, **עלי האן**, עם תום סתי שנות נישואיהם. חברה, שהיה בחברתה, הסתי במקומה: "הנסיכה המהירה לאמת ריקה היא מסוג. הפגנות גרומיקו", שנעש תה כדי לתת לבעלה המלכותי "לקח".

כוכבה אחרת, אלוף משנה **שושנה** (הקולנוע של הופעותיו) **זורר**, נטשה אף היא את יקיר נפשה: חיל הנשים של צה"ל. הסבה המרומזת: חיל הודעות עם שר הבטחון בעניני גיוס הבנות הדתיות. במקום שושנה נטשה פרחת שושנה חדשה: מגן אלוף **שושנה גרשזנבוין**.

כאשר נתגלה כתב יד מקורי של **אלי גיייר דנמה**, קטע מתוך הקומדיה האלוהית, מצא מלומד איטלקי, **הפרופסור תיאודור ריסן**, כי עיטורי כתב היה, מעשה ידיו של דנמה, עשויים לפי שיטתו של **וולט דיסני**: פעולה שלמה נמסרת על ידי שורת ציורים, המתארים חלקים רצופים ממנה.

לא רצח

המליונים, ששמעו את סלון מקסיקה, שראו את שמו של אהרן קופלנד על בר הקולנוע, אינם יודעים, שלפני שנים חשדו בו, כמקבל פרס אוסקר של הוליווד (מוסיקה לסרט הירשט), כי יבצע מעשה רצח. אבל הוא הכוזב: עד היום הנה לא רצח אהרן קופלנד אדם, אף את המוסיקה אינו רוצח.

היה זה וולטר דמרוש המנצח, הדמות הרומנטית בסרט קרנני הול, שהציג בפני הקהל במנהטן יצירה סימפונית של בחור יהודי מברוקלין בן 23 — אהרן קופלנד. אחר הקונצרט, אף המנצח לחזור, ועק: "אם גבר בן 23 מסוגל לכתוב מוסיקה כזאת, הרי בעוד חמש שנים ירצח בן אדם!"

התלמידים לא הוזמנו. בשבוע שעבר עמד אהרן קופלנד הגבוה הממושקף (דמות מורה מתימטיקה) במלון ריץ בתל אביב, כדי להציג עצמו לפני אנשים, שהזמנו עיי משרד החינוך. קופלנד הוזמן לארץ כדי להדריך את הקומפוזיטורים המתקדמים, אך בין הנוכחים לא נראו כלל אלה שלמענם הוזמן (עובדה שאחרים פרשה בצורה דיממשמעת).

מנחם אבידום (מחלר-קלקסטיין) היה שם כבא כוח התזמורת הפילהרמונית, ואילו ד"ר פטר גרונביץ — כמבקר, כיר שב ראש האגודה למוזיקה מודרנית. מס' חבר כי רק אוריה בוסקוביץ הופיע במסיבה הזאת קומפוזיטור (שספק אם יש לו מה ללמוד מהאורח החשוב, הינוק את אמנותו ממנגינות אמריקה).

אהרן קופלנד, קומפוזיטור
אם לא יהיו כדורים

אף על פי כן, התכנסו השבוע בזכרון יעקב שלשים קומפוזיטורים להתייעצות, לעיון בראשותו של אהרן קופלנד. העיקר, כפי שאמר פרנק סלג, ממדור המוסיקה של משרד החינוך, שחוסכים דביוזים, במקום להסיק את האמנים לחוץ לארץ ללמוד את תורת הקומפוזיציה — הוזמן קופלנד לכאן.

בואו של קופלנד לישראל הוא מאורע בחיים האמנותיים. הקומפוזיטור עומד להרפיע כמנצח על אחת מיצירותיו בפתחת הפסטיבל בעין גב — כמובן, אם לא יישמעו באזור הכנרת צלילים, שלא כללתי בפרסיוורה שלי...

כדורסל

גרוש אחד

בזכות גרוש אחד, הנתרם על ידי תלמיד, יכולה היתה מועצת התלמידים הארצית, בעזרת ועדת הספורט, לחשוב על אליפות ארצית בכדורסל של "כל" בתי הספר התיכוניים והמקצועיים בישראל. התלמיד, המשלם גרוש לחדש, שותף בפועל לנסיון רציני זה של מועצה ארצית.

שעור התעמלות חפשי. כאשר באו סקרנים ואוהדי הכדורסל למגרש מכבי רחובות, שעה לאחר המועד שנקבע (3.30 אח"צ), נתגלתה תמונה לא מעודדת. במקום לראות תלמידים דרוכים, המעודדים את קבוצותיהם, היתה התמונה מוגדרת יפה, בפי אחד התלמידים שהתאכזב: "שעור חפשי בהתעמלות". המגרש שימש מקום מיפגש נעים לספורטאי האגודות הספורטיות ביותר שולחן המזכירות והשיפוט היה זירה לויכוחים, ליד שני הסלים עמדו התלמידים וקלעו לסל, ומדי פעם בפעם נשמעו קריאות: "מתי נתחיל כבר!"

הבנות בפנה חייכו ושמחו לקראת התלמידים בעלי הבלוריות והשרירים, אך כדורסל קשה היה לראות. הויכוחים שמשו נושא להלצית והזמן חלף, בכל חצי שעה הגיעה עוד קבוצה, הפתיחה לא נראתה באופק. הגביע, שנתרם ע"י המועצה הארצית, עמד מיותר. הספורט העיקרי: חיפוש אחרי נעלי התעמלות ותלבשת, שהפך רקע לצעקות וצחוק.

חסרונן של מורה התעמלות הורגש גם בהופעה החיצונית. אמת ישנה נושנה הוכחה שוב: צריך לדעת לארגן תחרות. ההודעות לבתי הספר לא נשלחו כשורה, וקשה היה לקבוע מי האשם. המועצות האיזוריות שלחו את ההזמנות שלא הגיעו בזמן. בתי הספר שאינם משתייכים למועצה, אם מחוסר יומה עצמית או התנגדות הנהלות בתי הספר, לא הוזמנו. כאשר המארגנים הכריזו על האליפות הארצית, ידעו שלא כל בתי הספר משתייכים למסגרת. בית הספר במזרע ובית הספר מונטיפיורי, וכן מספר בתי ספר במושבות ובפרושים, לא הוזמנו לגמרי.

הפועל ומכבי בכדור אחד. ההשג הגדול ביותר, שרשמו יומי מועצת התלמידים, היה בהבאת שחקני הפועל ומכבי למגרש אחד. היו זמנים כשזה היה המטרה הרגיל — שתי הקבוצות המתחרות בצורתה, אך מאז הסכסוך שכחו השחקנים את ההתמודדות החברתית. שחקני שתי ההתאחדויות, הלומדים באותו בית הספר, נלחמו יחד, כדי לזכות בגביע. לשעה קלה נשכחו הגנודים, נעלמו הויכוחים. בית הספר (כצבא), הדינע ומועדוני משחקים הפך את השחקנים לחטיבה אחת. למרות שלא היו תלבשות אחדות, גילו הספורטאים הלומדים מדה יפה של הכנסת אורחים — לכל בית ספר הוקצב מקום משלו.

בדומה לחוסר האחידות בתלבשות, מגלות הנהלות בית הספר אי אחידות בגישתן למועצות התלמידים המקומיות והאיזוריות. חלק מהנהלים תמך בנסיעה, שלם את הוצאות התלבשות לנבחרים, אולם אחרים התכבדו לעצמאות התלמידים.

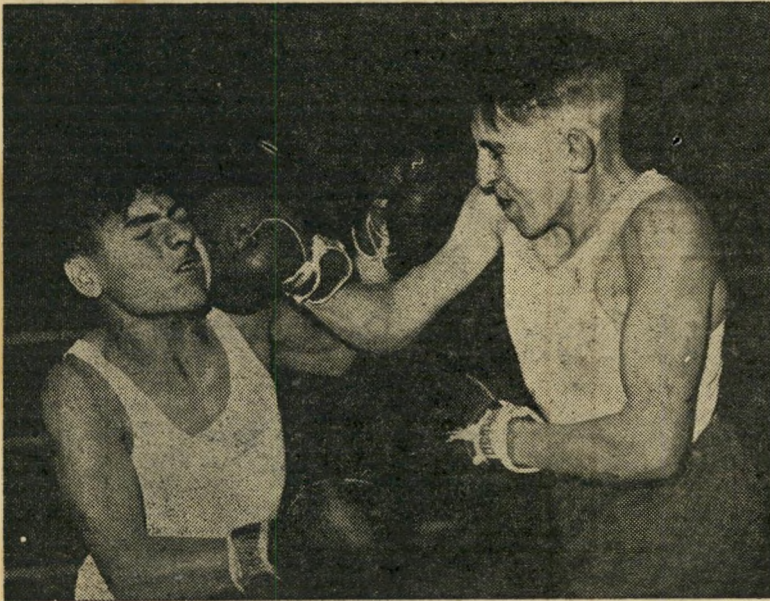
השואבים רכשו גביע. לאחר שביסיונם הופיעו במגרש רק שמונה קבוצות, חולקו בתי הספר לשני בתים. בבית האחד הציחו המקצועיים משבח ומקס פיו לצאת את כל יריביהם. בבית השני הגיעו ראשונים כדורסלני שלוח. למאבק הגמר התייצבו הקבוצות בכל המרץ, אך סל אחד לטובת שלוח העניק לה את הנצחון (21:23). בית הספר, שנתן לנוער את העתון צופר, ועורר את הויכוח המהפכני על תכנית הלימודים, עמד בראש גם בספורט פחות אינטלקטואלי זה.

התאגדות

הצעד הראשון

הצעד הראשון על הזירה מביא כל בת אגודת לידי צמרמורת ופחד. המהלומה הראשונה מועזת את הגוף, לרוב מאבד הסטירון את שווי המשקל. כאשר החלו בהכנות לקראת הכנוס החמשי של הפועל, היתה סיסמת היוזמים (מרכז הפועל): המונים. כדי למשוך את ההמונים היה הכרח לחזור לכל פנה. תחרות הצעד הראשון על הזירה הוכיחה שהמטרה הושגה.

רק חצי שנה בארץ. המתאגרפים

שני מתאגרפים מתחילים בזירה
יהיו השדרים נפוחים

מת "צילסי". מיד לאחר המלחמה, ניסה מועדון "סטאמפורד ברידג" לחטוף או"ת, אך "הואבים" הקדימו בהציעם ככום של 6000 לירות. השוער-הסמל עבר מרחק של ששה מילין ועבר למקום חדש. הוא הצליח בעמידה בשער, אם כי את התורה למד דוקה בקבוצת "וולסלי". היה לו מורה מצויין בשם רלי ויט, שלימדו את כל התכסיסים של שוער מנוסה.

לא גבוה ושמן. ויליאמס אומר, ש"אין השוער צריך להיות גבוה ושמן, כדי שיעלית בתפקידו הקשה. טעות מקובלת בקרב חובבי הכדורגל, המחפשים את ה"גוף הגבוה, כדי לתפוס כדורים גבוהים. הגובה עוזר, אך שוער מושלם אפשר להי עשות רק ע"י יכולת גופנית. ויליאמס עצמו שוקל 79 ק"ג. וגובהו 1,87 מטר. הוא עוסק הרבה בוינוקים למרחקים קצרים (ספרינג), כדי לפתח שרירים מיוחדים להשתתחות. הוא מצליח כל כך בוינוקו, עד שבתקופת שירותו התאמן בריצות קצרות והיה יכול לייצג את הר.א.פ. בתחרויות צבאיות (מאה יארדים 10.1 שניות).

שבועה שערבים. עד כמה שיראה הדבר משונה, אין שוער הנבחרת האנגלי וזכר את התקופה המזהירה, זכור לו הפסד, שכמעט הרס את חשקו להיות שוער. זה היה משחק בין נבחרת הר.א.פ. ונבחרת סקוטלנד. השוער הצעיר והבלתי מנוסה חסף שבועה שערבים, אם כי בזמן ההוא אהב יותר לנגן בכינור ולשיר במקהלה (היום אינו עושה זאת מחוסר זמן). אך לאחר שעצר מכת עונשין 11 מטר של מגן חלשי, התחילה הקריירה...

אנגליה

חכמים שוערים

ממכרות הפחם של מחוז סטאפורד, אל פסגת הכדורגל העולמי, במשך שש שנים קצרות ומפוארות. זהו ספורו של שוער נבחרת הואבים (חלפרהמפטון), השוער המובהק של הנבחרת האנגלית בי כדורגל. ברט ויליאמס הספיק לתור, במי

שלמה מזרחי, התקוה

יוסף צדקה, יפו

חיים אשר, רמזה

אייזנשטט מנחם, חיפה

יוסף דיאב, חיפה

"אנא, אמרי כן נתגרשו" (ריכטר)

"תריץ את המכונה שוב, חמים עדיון אינם חמים!" (מולדיון)

"שיריבו ביניהם!" (שטיינברג)

"מי בתור, בבקשה?" (אדמט)

תמורונים (וי)

"נילחם, אני אומר, נילחם!"

"חאם גם לך יש אותה תקוה סתומה?" (אדני)

